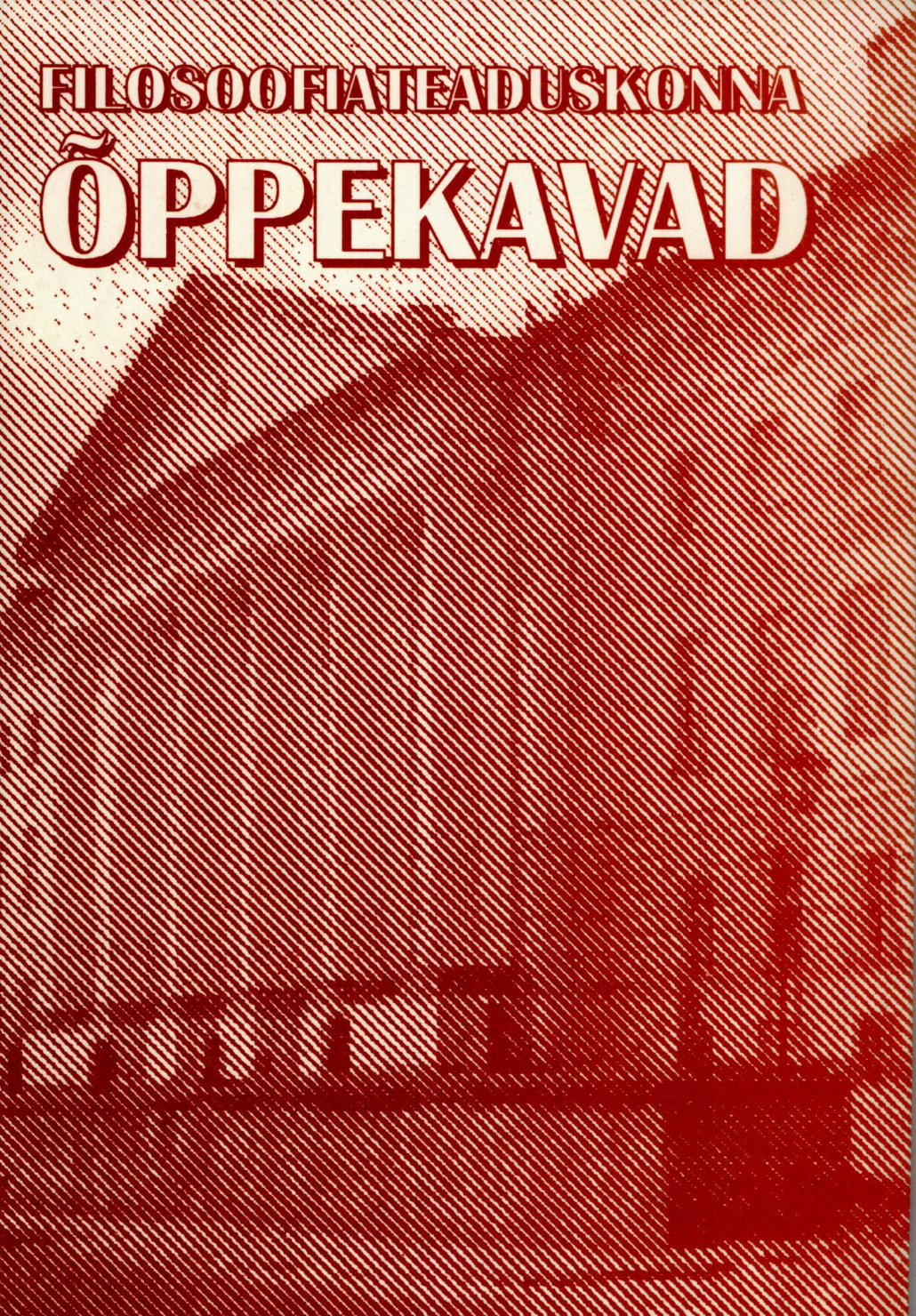

FILOSOOFIATEADUSKONNA

ÕPPEKAVAD

TARTU ÜLIKOOL
Filosoofiateaduskond

FILOSOOFIATEADUSKONNA
ÕPPEKÄVAD

TARTU 1995

Koostanud Ants Reinmaa

**Kaane kujundanud
Andrus Peegel**

© Tartu Ülikool

**Tartu Ülikooli Kirjastuse trükikoda
Tiigi 78, EE2400 Tartu
Tellimus nr. 383**

SISSEJUHATUS

1. jaanuaril 1992 taastati Tartu Ülikoolis filosoofiateaduskond. Üheks struktuuriüksuseks ühinesid senised 2 teaduskonda — ajaloo- teaduskond ja filoloogiateaduskond — ning filosoofia ja poliitika- teaduse kateeder. Filosoofiateaduskonna taastamist seostati ülikooli uuenemiskavas nii ajaloolise minevikuga kui esseeisvate uuendustega akadeemilises elus. Ajaloolises mõttes on filosoofiateaduskond vee- nev näide praeguse Tartu Ülikooli sihipärasest liikumisest oma järje- pidevuse taastamisel. Vahest veelgi tähenduslikumad on need lootu- sed, mis seonduvad filosoofiateaduskonnaga ülikooli õppe- teadustöö uuendamisel. Filosoofiateaduskond peab kujunema isiksusekeskse humanitaarhariduse omandamise parimaks keskuseks mitte ainult Tartu Ülikoolis, vaid hoopis laiemalt. Akadeemilisuus ja avatus on need lähtemomendid, mis peaksid iseloomustama teaduskonnas tehtavat. Kuna filosoofiateaduskonnas on ühendatud paljude teadusalade uuri- mine ja õpetamine, on olemas eeldused tõeliselt akadeemiliseks koos- tööks. Sellises koostöös peaksid kujunema parimad võimalused ka üliõpilastele tõelise harituse omandamiseks.

Üheks teljeks ülikooli õppetöö korralduses on õppekavad. Prae- guses valmimisjärgus sisaldavad need erialati valdavalt õppeainete loendit koos ajalise mahuga, astmejaotust ning arvestuse/eksami märkimist. Enamikus õppekavades on ka informatsioon kohustus-, alternatiiv- ja valikainete kohta, samuti viited eeldusainetele. Ka sel- lisenä on siinkohal esitatavad õppekavad väärtuslik informatsioon. Eriti vajalik on õppekavades orienteerumine üliõpilasele, kes peab koostama individuaalse õppekava.

Sätetatud tööjaotuse kohaselt on õppekavade kinnitamine, neis muudatuste ja paranduste tegemine osakonna nõukogu pädevuses. Seetõttu on sellesse kogumikku koondatud õppekavad kujul, nagu asjas kõige kompetentsem kogu, osakonna nõukogu, on need kinnita- nud. Koostajal puudusid siin volitused nii vormilisteks kui sisulisteks muutusteks.

Käesolev õppekavade kogumik on teine katse koondada õppetööst alast informatsiooni kogu teaduskonna kohta. Esimene taoline kogumik ilmus 1992. aastal (vt. Tartu Ülikool. Filosoofiateaduskond. Õppekavad. Trt., 1992, 92 lk.).

Ehkki kogumikus on teave eelkõige bakalaureuseõppe kohta, on aktsepteeritud ka magistri- ja doktoriõpet käsitlevat informatsiooni.

Koostajana tänan kõiki osakondi, kes pidasid vajalikuks esitada oma materjalid ühiseks avaldamiseks. Vaid nii tõestame oma akadeemilist avatust tegudega.

Koostaja Ants Reinmaa

1. ÕPPETÖÖ KORRALDUS

FILOSOOFIATEADUSKONNAS

Kõigil erialadel lähtub õpetamine ülikoolis rakendatava astmelise hariduse põhimõttest. Selles tähenduses eristuvad astmetena bakalaureuseõpe, magistriõpe ja doktoriõpe. Bakalaureuseõppes õppijad on üliõpilased, teistel astmetel õppijaid nimetatakse vahel ka edasiõppijaks.

Sisulise õppetöö kindlustavad osakonnad ja keskused. 1993/94. õa. on need filosoofiateaduskonnas järgmised:

- ajaloo osakond;
- eesti filoloogia osakond;
- eripedagoogika osakond;
- filosoofia osakond;
- germaani-romaani filoloogia osakond;
- psühholoogia osakond;
- semiootika osakond;
- sotsioloogia osakond;
- žurnalistika osakond;
- vene ja slaavi filoloogia osakond;
- keelekeskus;
- kultuurikeskus;
- pedagoogikakeskus.

Õppetöö tegelikeks tegijateks on osakondades õppetooli moodustavad õppejõud (korralised professorid, erakorralised professorid, dotsendid, lektorid, assistendid, õpetajad) ja teadurid. Enamikul osakondadel on bakalaureuseõppesse oma õppesuunale eraldi üliõpilaste vastuvõtt. Üliõpilastele tähendab see üldjuhul ka õpitava peaine valikut õppesuunal. Kõrvalaineid saab üliõpilane aga valida, sõltuvalt õppekavas sätestatud raamnõuetest, hoopis laiemalt. Teisalt peab iga üliõpilane endale aru andma sellest, et peamise valiku langetas ta õppesuunda valides. Sellel õppesuunal tuleb valitud peainet õppida ülemastme ulatuses. Aine ülemastmel õppimine eeldab madalamate astmete läbimist. 1 ÕPPENÄDAL = 1 AINEPUNKTIGA (AP).

Õppetöö mahu arvestusühikuks on õppenädal. Õppenädalale vastab 1 ainepunkt (AP). Õppenädal tähendab 40 tundi tööd. Üliõpilasele jaguneb see:

- a) auditoorne töö (loengud, seminarid, praktikumid);
- b) iseseisev töö (kirjanduse lugemine, referaatide koostamine, uurimistöö jms.);
- c) õppepraktika;
- d) arvestuste ja eksamite sooritamine.

Bakalaureuseõppe läbimine eeldab õppimist arvestusliku mahuga 160 õppenädalat. Teisisõnu, bakalaureuseõppe maht on 160 ainepunkti (AP). Ülikoolis praegu sätestatud korra kohaselt on üliõpilase ühe semestri töömahuks 20 õppenädalat. Õppeaasta jaguneb kaheks semestriks, sügis- ja kevadsemestriks. Ühe õppeaastaga peaks üliõpilane õppima ning sooritama arvestusi ja eksameid mahus 40 ainepunkti (AP). Sellest loogikast tulenevalt tähendavad bakalaureuseõpingud üliõpilasele õppimist 8 semestri ehk 4 õppeaasta vältel. Ülalööeldu ei tähenda, nagu puuduksid üliõpilasel võimalused oma tahteavaldusteks. Uuenevas Tartu Ülikoolis on üliõpilane vaba akadeemiline kodanik. Kõik olulisemad otsused seoses oma õpingutega langetab üliõpilane ise. Mõistagi tuleb neid otsustusi tehes arvestada ülikooli akadeemilise elu üldkorraldusega. Näiteks võib üliõpilane oma õpingute ajakava (üliõpilase õppekava) koostada intensiivsemaks tööks kui 20 AP semestris. Läbinud näiteks ühel semestril õpingud mahus 24 AP, võib teise semestri töömahuks olla 16 AP. Üliõpilase õppetööga seonduvate vabaduste hulka kuulub kindlasti ka õigus oma õpinguid katkestada, kui puuduvad õppimisvõimalused.

MÕNEL ERIALAL VEEL ASTMEPUNKTID

Praeguse ülikooli õppetöö loogika lähtub arusaamast, et ainet on võimalik õppida mitmesuguse põhjalikkusega. Alam-, kesk- ja ülemaste märgivadki aineõppe jaotust, kus astmed eristuvad aine(te) õppimise põhjalikkuse poolest. Astmepunktide jaotus: alamaste 1, keskaste 2 ja ülemaste 3. Astmepunktide kasutajad (eelkõige eesti filoloogid ja ajaloo erialad) väidavad, et need hõlbustavad üliõpilasel oma õpingute kavandamist. Tegelikult kipub paraku ilmnema vastupidine: üliõpilased ajavad segi õppenädalatele vastavad akadeemilised punktid (AP) ja õppimise põhjalikkust kirjeldavad astmepunktid. Sellist segiajamist ei toimu, kui üliõpilane mõistab, järgmist:

- * Iga õpitava õppeainega seonduvat töömahtu väljendab ainepunkt (AP). Pärast vastava aine õppimist ning ettenähtud arvestuse/eksami sooritamist on üliõpilane kogunud ainepunkti(d), mis märgitakse ka õpinguraamatusse ja lõpetamisel koos diplomiga antavale akadeemilisele õiendile. Ainepunkt(ite)l on praeguses õppekorralduses otsene juriidiline tähendus. Vastavalt kogutud ainepunktidele muutub üliõpilase akadeemiline seisund (nt. 40 AP kogunud üliõpilane arvatakse II aasta üliõpilaseks; 160 AP kogunud üliõpilane, kes seejuures on täitnud kõik õppekava nõuded, saab bakalaureuseõpingute läbimist tõendava diplomi).
- * **Astmepunkt** kirjeldab ainete kogumit, mis moodustab konkreetses õppekavas alam-, kesk- või ülemastme. Praeguses õppekorralduses astmepunkt(id) juriidilist tähendust ei oma. Sellest muudugi ei järeldu, nagu ei võiks neil seda olla. Niipea, kui ülikoolis peaks loobutama üliõpilaste akadeemilise seisundi määramisest õppeaastate järgi, võiks seda teha aineõpingu astme järgi.

KOHUSTUSAINED JA VALIKAINED

Kõigi erialade õppekavades jaotuvad ained kohustusaineteks ja valikaineteks. Kohustusained on need õppeained, mille õppimist õppesuuna õppekava sätestab kui ülikooli diplomi saamise tingimust. Valikained jagunevad omakorda:

alternatiivained, mille hulgast üliõpilane peab tegema valiku õppekavas sätestatud tingimustel;

vabaained valib üliõpilane ise vähemalt õppekavas sätestatud mahus ülikoolis või ka teistes kõrgkoolides õpetatavate ainete seast.

Kõikide erialade õppekavades peab olema õppeaega vabaainete õppimiseks, soovitatavalt 160 õppenädalast 15–20 õppenädalat.

LOENGUTE AJAKAVA EHK TUNNIPLAAN

Igas osakonnas koostatakse semestriks loengute ajakava. Selles kajastub semestri jooksul toimuv auditoorne töö. Loengute ajakava sisaldab vähemalt järgmist informatsiooni:

- * õpetatavate kohustusainete loend;
- * osakonna poolt õpetatavad valikained, mille seast üliõpilased saavad valida;
- * õppejõudude nimed, kes neid aineid õpetavad;

- * täpsed andmed igas aines toimuva auditoorse töö kohta (nädalapäevad, kellaaeg, õpperuum). Seda ka tsüklilise töökorralduse puhul.

Loengute ajakava lisana tuleb mõista semestri jooksul lisanduvat informatsiooni täiendavatest loengukursustest (nt. külalislektorite pakutav).

Loengute ajakava on üliõpilase töönädala(te) sisustamise aluseks.

PEDAGOOGIKAÕPINGUD ON VABATAHTLIKUD

Üliõpilastel, kes soovivad omandada õpetaja kutset, on võimalus 40 õppenädalat õppida pedagoogilis-psühholoogilisi aineid ja sooritada koolipraktika. Ettenähtud arvestuste ja eksamite sooritamise järel väljastatakse õpetaja kutset tõendav dokument. Õpingud õpetajakutse omandamiseks toimuvad pedagoogikakeskuse ja osakondade koostöös. Õpetajakutset taotlevalil üliõpilastel on õigus pikemale õppeajale 40 õppenädala ulatuses, seega 160 + 40 õn.

ÜLIÕPILASE NÕUSTAMINE

Õppetöö küsimustes nõustavad üliõpilast:

1. Aineõppejõud: aine õppimisega seonduv (programm, õppekirjandus, töömaht (AP), juhised iseseisvaks tööks, nõuded arvestuseks/eksamiks). Õppejõult peaks üliõpilane saama ammendava informatsiooni selle aine õppimise sisuliste ja töökorralduslike küsimuste kohta. Ka eksami aja määrab õppejõud, arvestades ülikooli üldist töökorraldust. Loomulik akadeemiline suhtlemine eeldab ka üliõpilaste soovide arvestamist.

2. Korraline professor: peaainega seonduvad küsimused. Olulisemad üliõpilase jaoks on peaaone valikut ja valimisjärgset õppimist täpsustavad selgitused.

3. Osakonnajuhataja: osakonna õppetöö sisu ja korraldus. Eelkõige peaks üliõpilane saama konsultatsiooni ja juhiseid õppekava täielikuks mõistmiseks ning individuaalse õppekava koostamiseks.

4. Prodekaan: juriidilised ja õppekorralduse üldküsimused, eriolukorrad (akadeemiline puhkus, eksmatrikuleerimine, reimmatrikuleerimine, korduseksamid, eksternina õppimine jms.).

5. Dekaan: õppetöö üldstrateegia küsimused, erandolukorrad.

Kõik õppetööks vajalikud juhendid peaks üliõpilane saama osakonnast. Ka töö käigus tekkinud sisulised küsimused peaksid lahenduma samas.

Dekanaadis peetakse üliõpilase õpingute käigu ja akadeemilise seisundi arvestust ning väljastatakse sellekohased tõendid.

Dekanaadis saab üliõpilane nõuannet toimimiseks vastavalt kujunenud olukorrale.

Olgem koostööaltid, nagu akadeemilisele elule kohane.

Parimate edusoovidega,

dotsent Ants Reinmaa,
prodekaan

2. MÕNED MEELDETULETUSED ASJAAJAMISE HÖLBUSTAMISEKS

Muutused üliõpilase akadeemilises seisundis vormistatakse dekaanaadis üliõpilase kirjaliku avalduse ja lisatavate dokumentide alusel. Avaldusele lisatakse:

- * AKK otsus (väljastab meditsiinasutus) akadeemilise puhkuse vormistamisel.
- * Naistenõuandla ja sünnitusmaja tõendid raseduse ja lapse sünniga seotud akadeemilise puhkuse vormistamisel.
- * Lapse sünnitunnistuse lihtärakiri lapsehoolduspuhkuse vormistamisel.
- * Abielutunnistuse lihtärakiri perekonnanime muutmiseks.
- * Kutse koopia akadeemilise puhkuse vormistamisel õppima asumiseks välisriigis.
- * Eesti Kaitsejõudude vormikohase teatise koopia akadeemilise puhkuse vormistamiseks seoses ajateenistusega kaitseväes.

Nendele avaldustele pole üliõpilasel vaja võtta mingeid nõusolekuid (allkirju) osakonnast/instituudist.

- * Kui üliõpilasel puuduvad võimalused õppimiseks ja pole alust akadeemiliseks puhkuseks, esitab üliõpilane dekaanaati avalduse enda väljaarvamiseks üliõpilaste nimekirjast. Koos avaldusega antakse hoiule ka õpinguraamat. Avaldust pole vaja viseerida osakonnas/instituudis. Omal soovil lahkunu saab tingimusteta taastada oma akadeemilise seisundi ja jätkata õpinguid sealt, kus need katkesid, kui on tekkinud edasiõppimise võimalused.
- * Õppekava mittetäitmise tõttu eksmatrikuleeritud üliõpilane saab taotleda enda taastamist aasta pärast eksmatrikuleerimist (vt. rektori kk. nr. 211 28.09.1993). Üldjuhul taastatakse vaba üliõpilaskoha olemasolul.
- * Akadeemilise puhkuse lõppedes (või soovi korral varem) esitab üliõpilane avalduse õppetööle asumiseks. Varasema terviserikke korral lisatakse AKK otsus tervistumise kohta. Avaldusele võetakse osakonnajuhataja nõusolek, mis näitab, et üliõpilasele on koostatud õppekava.

- * Reimmatrikuleerimiseks esitab üliõpilane avalduse. Avalduse peab olema viseerinud osakonnajuhataja, kinnitamaks, et üliõpilasele on koostatud õppekava. Stuudiumi lõpuaastal lahkunud üliõpilasi ei reimmatrikuleerita. Nemad taotleavad ülikooli lõpetamist eksternina.
- * Iga üliõpilane hoolitseb selle eest, et tema semestri eksamileht ja õpinguraamat jõuaksid dekanaati hiljemalt semestri lõpuks. Seda ka siis, kui osa kavandatud tegevata.
- * Korduseksamid/arvestused on tasuta. Tasuda tuleb TÜ kassasse. Maksekviitungi esitab üliõpilane dekanaati.
- * Dublikaatide ja korduvtõendite vormistamine toimub dekanaadis ja on tasuta.
- * Õppelaenu saamiseks pöörduvad üliõpilased TÜÜ Edustusse.
- * Ühiselamukoha saamiseks esitab üliõpilane taotluse TÜ Üliõpilaskülale.
- * Üliõpilasi teenindab TÜ arstipunkt.
- * Haigekassa liikmekaarte saavad üliõpilased üldjuhul oma vanemate töökoha kaudu. Erandjuhul lahendab elukohajärgne sotsiaalabi amet.

3. OSAKONDADE ÕPPEKAVAD. KASUTAMISJUHISED

Kogumikus on esitatud õppekavad sellistena, nagu need on vormistanud osakond. Sätestatud korra kohaselt on õppekava esmatasandi kinnitaja osakonna nõukogu. Vaatamata õppekava vormi erinevustele peaks iga osakonna õppekava sisaldama vähemalt järgmist informatsiooni:

- * õppekava sisu avav seletuskiri,
- * aineleend ja liigendus astmeti,
- * iga õppeaine maht õppenädalates (AP),
- * õppeaine sooritamise viis (eksam/arvestus),
- * ainete liigendumine kohustus- ja valikaineteks (alternatiiv- ja vaabaineteks). Viimaste puhul on oluline õppimise ajalise mahu (õppenädalates) esitamine.

Tähelepanelik lugeja leiab, et mitte kõigi osakondade õppekavad ei sisalda eelnimetatud informatsiooni (nt. aineleendis ei ole näidatud eksameid/arvestusi jms.). Neisse puudujääkidesse suhtugem mõistvalt. On osakondi, kus õppekava lõplik viimistlemine on raske katsumus. Samas on alati võimalik saada osakonnast lisainformatsiooni õppekava kohta.

Mõnel õppekaval on spetsiaalne kirje. Sellisel juhul on iga õppeaine nimetuse järel tähtedest ja arvudest koosnev kood. Koodi tähendus on järgmine:

- * osakond (lühendiga), mille õppekavas on see aine;
- * viide õpetavale teaduskonnale (meil osakonnale), kus ainet õpetatakse, kui seda ei tee osakond, kelle õppekavas on õppeaine;
- * õpingute iseloom (bakalaureuseõppes üldaine 0, alamaste 1, keskaste 2, ülemaste 3, magistriõpe M);
- * aine maht õppenädalates;
- * eksam/arvestus (kui mitu, siis ka nende arv).

Kirjes kasutatud lühendid:

1. Tartu Ülikooli teaduskonnad:

AR — arstiteaduskond

BG — bioloogia-geograafiateaduskond

FT — filosoofiateaduskond
FK — füüsika-keemiateaduskond
KK — kehakultuuriteaduskond
MJ — majandusteaduskond
MA — matemaatikateaduskond
ST — sotsiaalteaduskond
US — usuteaduskond
ÕG — õigusteaduskond
XX — väljaspool Tartu Ülikooli

2. Filosoofiateaduskonna osakonnad:

AK — ajakirjanduse osakond
AJ — ajaloo osakond
EF — eesti filoloogia osakond

Eriharud:

EK — eesti keel
Eki — eesti kirjandus
EV — eesti keel võõrkeelena
R — rahvaluule
SK — soome keel ja kirjandus
U — soome-ugri keeled
T — teatriteadus

EP — eripedagoogika osakond
FI — filosoofia osakond
GR — germaani-romaani keelte osakond
KF — klassikalise filoloogia eriharu

KeK — keeltekeskus
KuK — kultuurikeskus
PK — pedagoogikakeskus
PS — psühholoogiaosakond
SO — sotsioloogiaosakond
SW — sotsiaaltöö eriharu
VF — vene ja slaavi filoloogia osakond

3. Õppeaine sooritamise viis:

E — eksam
A — arvestus
AE — arvestus ja eksam
A/E — arvestus ja eksam

3.1. AJALOO OSAKOND

Kinnitatud ajaloo osakonna
nõukogus 5. mail 1994. a.

Õppekava

Ülikooli nimi: Tartu Ülikool

Teaduskond: filosoofia

Õppekava nimetus eesti keeles: ajalugu

Õppekava nimetus inglise keeles: *history*

Nominaalse õppeaja kestus aastates: 4 + 2 + 4

Õppekava lühiannotatsioon: Ajaloo õpetamine toimub kolmes astmes: bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppes.

I. Bakalaureuseõpe

Ajaloo osakonnas õpetatakse 7 ainet: **üldajalugu, lähiajalugu, Eesti ajalugu, arheoloogia, arhiivindus, etnoloogia ja kunstiajalugu.** Igale õppeainele vastab õppetool (korraline professuur).

Ajaloo osakonna üliõpilane õpib ülemastmes mõnda ülalnimetatud ainet. Ajalooüliõpilase põhistuudium sisaldab vähemalt 160 õppenädalat ehk ainepunkti (AP) (üks õppenädal eeldab üliõpilaselt 40 tundi tööd), mis jaguneb järgmiselt:

Üldõpe: vähemalt 40 AP.

Üldõppe kohustuslikeks kursusteks kõigile ajaloolastele on:

1. Sissejuhatus stuudiumi	1 AP
2. Sissejuhatus ajalooteadusesse	2 AP
3. Arheoloogia	2 AP
4. Arhiivinduse alused koos praktikaga	3 AP
5. Etnoloogia	2 AP
6. Kunstiajalugu	2 AP
7. Proseminar	4 AP
8. Keeleõpe (inglise, saksa, vene ja ladina keel)	16 AP

Kohustuslikud kursused kokku annavad 32 AP, üldõppe ülejäänud 8 AP valib üliõpilane kooskõlas valitud ülemastme õppetooli soovustega.

Aineõpe: vähemalt 120 AP.

Kõiki õppetooliga esindatud aineid õpetatakse alam-, kesk- ja ülemastmes.

Alamastme maht on 15 AP, keskastmes lisandub 20 AP (sh. seminaritöö 8 AP). Ülemastmes lisandub veel 20 AP (sh. peaseminaritöö 12 AP).

Aineõppe struudium nõuab 7 astmepunkti saamist.

Alamaste annab 1 astmepunkti (15 AP), keskaste 2 astmepunkti (15 AP + 20 AP = 35 AP) ja ülemaste 3 astmepunkti (35 AP + 20 AP = 55 AP).

Võimalikud variandid:

$$3 + 2 + 1 + 1 = 120 \text{ AP}$$

$$3 + 2 + 2 = 125 \text{ AP}$$

$$3 + 3 + 1 = 125 \text{ AP}$$

Iga aste lõpeb vestlusega õppetooli juures ja hindamisega juba sooritatud eksamite ja arvestuste alusel. Ülemastme hinne sisaldab ka keskaste hinde ning keskaste hinne alamastme hinde.

Kesk- ja alamastmes võivad ajalooüliõpilased valida mõne ajalooaine või väljaspool ajaloo osakonda (sh. ka välismaa ülikoolides) õpetatava aine.

Teiste osakondade ja teaduskondade üliõpilastele, kes valivad ajaloo osakonnas õpetatava aine alam- või keskastmes, kehtestab vastav õppetool kohustusliku üldõppe 4 AP ulatuses.

Loengukursused aineõppes jagunevad põhi- ja valikkursusteks. **Põhikursused** on õppetooli poolt pidevalt loetavad kursused, mis katab õpetatava aine põhisisu. **Valikkursused** on õppejõu valikul loetavad põhiõpet täiendavad kursused.

Põhikursused ning seminarid ja praktikad on hindelised, 1-AP valikkursused lõpevad arvestusega, 2-AP valikkursused õppejõu valikul kas arvestuse või eksamiga, 3- ja enama-AP valikkursused eksamiga.

Peaseminaritöö kui lõputöö kaitsmine toimub õppetooli avalikul koosolekul, retsensioon peab olema kirjalik, kaitsmine protokollitakse.

Magistriõppesse astumine nõuab vastavas aines ülemastme sooritamist vähemalt hindele "hea".

EESTI AJALUGU

Üldõpe

Kohustuslik osa: 30 AP (vt lk. 14).

Soovitavad ained: aineõppes Eesti ajaloo mingi astme valinud üliõpilane peab olema üldõppes kuulunud Eesti ajaloo aluskursust (2 AP) ja sooritanud selles eksami.

Aineõpe

Alamaste

Põhikursused:

1. Eesti keskaeg (vastavalt läbitöötatud kirjanduse mahule) 2–3 AP
2. Eesti uusaeg I 2–3 AP
3. Eesti uusaeg II 2–3 AP
4. Eesti Vabariik 1918–1940 2–3 AP
5. Okupatsiooniaeg 1940–1991 2–3 AP

Valikkursused 0–5 AP (olenevalt põhikursuste õppenädalate arvust).

Keskaste

Seminar

8 AP

Põhikursused:

1. Eesti ajaloo temaatilised läbivkursused (agraarajalugu, kirikulugu, linnade ajalugu, rahvastikulugu, sõjaajalugu) 4 AP
2. Eesti muinasaeg (või Eesti rahvateaduse algkursus) koos praktikaga 4 AP

Valikkursused

4 AP

Ülemaste

Peaseminar

12 AP

Põhikursused:

1. Balti ajaloo historiograafia 2 AP
2. Eesti rahvateaduse algkursus (või Eesti muinasaeg) koos praktikaga 4 AP

Valikkursused

2 AP

ÜLDAJALUGU

Üldõpe

Kohustuslik osa	30 AP
Soovitavad ained:	10 AP
1. Sotsioloogia üldkursus	2 AP
2. Majandusteaduste ajalugu	1,5 AP
3. Poliitikateadus	2 AP
4. Euroopa-väliste tsivilisatsioonide ajalugu (klassikaline ajajärk)	2 AP
5. Kreeka ja Rooma topograafia	1 AP
6. Prantsuse keel	
7. Rootsi keel	

Aineõpe

Alamaste

Põhikursused:	
1. Vana-Idamaade ja Kreeka ajalugu	2 AP
2. Rooma ajalugu	3 AP
3. Keskaja ajalugu	2 AP
4. Varauusaegse Euroopa ajalugu	2 AP
5. Uusaja ajalugu I 1600–1848/49	3 AP
6. Uusaja ajalugu II 1848/49–1918	3 AP

Keskaste

Seminar	8 AP
Põhikursused:	
1. Ida-Euroopa kesk- ja uusaeg (10.–18. saj.)	3 AP
2. Venemaa (Ida-Euroopa) ajalugu 18. saj. lõpust – 20. saj.	2 AP
3. Skandinaavia või Soome ajalugu	2 AP
4. Valitud peatükke Aasia ajaloost (16.–20. saj.)	2 AP
5. Aafrika ajalugu	2 AP
Valikkursused	1 AP

Ülemaste

Peaseminar	12 AP
Põhikursused:	
1. Üldajaloo (antiigi, keskaja, uusaja või Idamaade ajaloo) historiograafia valikuliselt	3 AP
Valikkursused	5 AP

LÄHIAJALUGU

Üldõpe

Kohustuslik osa	30 AP
Soovitavad ained:	10 AP
1. Sissejuhatus poliitikateadustesse	
2. Sissejuhatus filosoofiasse	
3. Filosoofia ajalugu	
4. Sotsioloogia üldkursus	2 AP
5. Majandusteaduste ajalugu	1,5 AP

Aineõpe

Alamaste

Põhikursused:	
1. 20. sajandi maailm enne II maailmasõda	4 AP
2. Läänemaailm pärast II maailmasõda	4 AP
Valikkursused	7 AP

Keskaste

Seminar	8 AP
Põhikursused:	
1. Valitud peatükke Aasia ajaloost (16.–20. saj.)	2 AP
2. Aafrika ajalugu	2 AP
3. Eesti Vabariik 1918–1940	2 AP
4. Eesti okupatsioonides 1940–1991	2 AP
5. Ida-Euroopa ajalugu 1917–1991	4 AP

Ülemaste

Peaseminar	12 AP
Põhikursus:	
1. 20. sajandi rahvusvaheliste suhete ajalugu	4 AP
Valikkursused	4 AP
Lähiajaloo õppetool õpetab Eesti ajalugu vene keeles vene õppekeelega osakondadele	1 AP

ARHEOLOOGIA

Üldõpe

Kohustuslik osa	30 AP
Valikained	10 AP

Aineõpe

Alamaste

Põhikursused:

1. Arheoloogia üldkursus (rõhuasetusega Euroopale)	5 AP
2. Eesti muinasaeg	2 AP
3. Sissejuhatus keskaja arheoloogiasse	2 AP
4. Sissejuhatus Põhja-Euroopa arheoloogiasse	2 AP
5. Praktika	2 AP

Valikkursused	2 AP
----------------------	------

Keskaste

Seminar	8 AP
----------------	------

Põhikursused:

1. Eesti ja Baltimaade arheoloogia	2 AP
2. Soome arheoloogia	1 AP
3. Skandinaaviamaade arheoloogia	2 AP
4. Ida-Euroopa arheoloogia	2 AP
5. Soome ja Karjala kiviaeg	2 AP

Valikkursused	3 AP
----------------------	------

Ülemaste

Peaseminar	12 AP
-------------------	-------

Põhikursused:

1. Arheoloogia kui teadus	1 AP
2. Välitööde meetodika ja praktika	2 AP
3. Laboratoorne arheoloogia	2 AP

Valikkursused	3 AP
----------------------	------

ARHIIVINDUS

Üldõpe

Kohustuslik osa	30 AP
Soovitavad ained	10 AP
1. Kriminaalõiguse ajalugu	
2. Täiendav võõrkeel (saksa keel, rootsi keel, võimalusel ka alamsaksa keel)	
3. Arvutiõpetus	

Alamaste

Põhikursused:	
1. Arhiivindus	3 AP
2. Paleograafia	2 AP
3. Ajalooline metroloogia	2 AP
4. Genealoogia	2 AP
5. Kultuuriväärtuste hügieen, konserveerimine ja restaureerimine	2 AP
Valikkursused	4 AP
Soovitav aine:	
1. Eesti kirjakeele ajalugu	

Keskaste

Seminar	8 AP
Põhikursused:	
1. Arheograafia	2 AP
2. Eesti ala institutsioonid 17. saj. – 20. saj. algul	3 AP
3. Eesti Vabariigi institutsioonid 1918–1940	2 AP
4. Ajaloo andmebaasid. Infootsing rahvusvahelistes andmebaasides	2 AP
5. Praktika	2 AP
Valikkursused	1 AP
Soovitavad ained:	
1. Ajalooline geograafia	2 AP

Ülemaste

Peaseminar	12 AP
Põhikursused:	
1. Eesti ja naabermaade arhiivid. <i>Estica</i> välisriikide arhiivides	2 AP
2. Praktika	4 AP
Valikkursused	2 AP
Soovitavad ained:	
1. Balti ajaloo historiograafia	2 AP

ETNOLOOGIA

Üldõpe

Kohustuslik osa	30 AP
Soovitavad ained:	10 AP
1. Eesti ajaloo aluskursus	2 AP
2. Sissejuhatus filosoofiasse	2 AP
3. Sissejuhatus psühholoogiasse	3 AP
4. Loogika	1 AP
5. Eesti õigekeelsus	2 AP
6. Arvutiõpetus	1 AP
7. Kirjaliku ja suulise väljenduse õpetus	2 AP
8. Esinemisõpetus	2 AP
9. Täiendav võõrkeel (soovitav naaberrahva või soome-ugri keel, näit. rootsi, läti, soome vm.)	
10. Sissejuhatus semiootikasse	3 AP
11. Võrdlev usundilugu	2 AP

Aineõpe

Alamaste

Põhikursused:	
1. Eesti rahvateaduse algkursus	2 AP
2. Soome-ugri etnoloogia algkursus	3 AP
3. Kultuuriantropoloogia	3 AP
4. Etnograafia välitööde meetodika	1 AP
5. Etnograafia välitööde praktika	2 AP
6. Sissejuhatus rahvaluulesse	2 AP
7. Aktuaalsed uurimissuunad etnoloogias	1 AP
Valikkursused	1 AP
1. Eesti keele sõnavara ajalugu	1 AP
2. Eesti muinasaeg	2 AP
3. Sissejuhatus kultuurisotsioloogiasse	2 AP

Keskaste

Seminar	8 AP
Põhikursused:	
1. Eesti etnograafia (I)	2 AP
2. Euroopa etnoloogia I (Ida-Euroopa)	2 AP
3. Euroopa etnoloogia II (Kesk-Euroopa)	2 AP

4. Rahvausund ja tavand	2 AP
5. Etnograafia välitööde praktika (II)	2 AP
Valikkursused	2 AP
Soovitavad ained:	
1. Eesti kunsti ajalugu	2 AP
2. Ornamendistiilide ajalugu	2 AP

Ülemaste

Peaseminar	12 AP
Põhikursused:	
1. Eesti etnograafia (II)	2 AP
2. Etnoloogia ajalugu ja metodoloogia	2 AP
3. Museoloogia	1 AP
4. Muuseumipraktika	2 AP
Valikkursused	1 AP

AJALOOÕPETAJATE KOOLITUS

Ajalooüliõpilased, kes soovivad saada pedagoogilist ettevalmistust, peavad olema täielikult lõpetanud põhistuudiumi, sh kuulunud **üldajalugu** vähemalt keskastmes, **lähiajalugu** ja **Eesti ajalugu** vähemalt alamastme ulatuses, ning kaitsnud peaseminaritöö.

Pedagoogiline ettevalmistus toimub 5. õppeaastal 40 õppenädala ulatuses.

Ainedidaktika

Põhikursused:	8 AP
1. Ajalootundide metoodika	2 AP
2. Klassivälise töö metoodika	1 AP
3. Ühe lisaeriala metoodika	1 AP
4. Põhikooli ajalookursus ja õppekirjandus	2 AP
5. Gümnaasiumi ajalookursus ja õppekirjandus	2 AP
Valikkursused	4 AP
Soovitavad ained:	
1. Kodanikuõpetuse alused	2 AP
2. Kodanikuõpetuse metoodika	1 AP
3. Usuõpetuse metoodika	1 AP
4. Kunstiajaloo õpetamise metoodika	1 AP
5. Ajalooline kodu-uurimine	1 AP
6. Ajaloo õpetamise ajalugu	1 AP

7. Eesti kooli ajalugu	1 AP
8. Retoorika	1 AP
9. Muu lisaeriala meetodika	1–2 AP

PEDAGOOGIKA JA PSÜHHOLOOGIA

Põhikursused:	8 AP
1. Haridusfilosoofia	2 AP
2. Haridussotsioloogia ja -poliitika	1 AP
3. Üldine kooliajalugu	2 AP
4. Koolikorraldus	2 AP
5. Pedagoogiline psühholoogia	2 AP
Valikursused	4 AP
Soovitavad ained:	
1. Suhtlemispsühholoogia	2 AP
2. Loogika	1 AP
3. Ülddidaktika	1 AP
4. Perekonnaõpetus	1 AP
5. Õpilaste tervishoid ja koolihügieen	1 AP
6. Uurimismeetodid pedagoogikas	1 AP

Koolipraktika (10 AP)

Praktikat juhendavad ajaloo didaktika õppetool ja pedagoogika-keskus. Koolipraktika esimesel etapil (4 õppenädalat) toimub põhiliselt kooli, klassi ja õpilaste tundmaõppimine ning alustatakse ainetundide andmist.

Koolipraktika teisel etapil (6 õppenädalat) on põhiülesanne ajalootundide andmine ühes nooremas (5.–6.), ühes keskmises (7.–9.) ja ühes vanemas (10.–12.) klassis. Vastavalt valitud lisaerialale tuleb anda ka kodanikuõpetuse, usuõpetuse, kunstiajaloo või muude lisaerialade tunde ühes vanuseastmes. Ainetundide andmise kõrval osalevad praktikandid õpilaste klassivälise töö juhendamisel. Õpitakse tundma kooli juhtimisega seotud küsimusi.

Kutseksam või uurimistöö (6 AP)

Pedagoogiline ettevalmistus lõpeb üliõpilase valikul kas kompleksse kutseksami sooritamise või pedagoogika- ja meetodikaalse uurimistöö kirjutamise ja kaitsmisega.

Lõpetajad saavad üldhariduskooli (põhikooli ja gümnaasiumi) ajalooõpetaja kutse ja vastavalt lisaerialale (kodanikuõpetus, usuõpetus, kunstiajalugu või muu eriala) vastava aine kutse. Muude (väljaspool ajaloo osakonda) erialade õpetamise õigus piirdub põhikooliga.

3.2. EESTI FILOLOOGIA OSAKOND

Õppekavad

Eesti filoloogia osakonna õppeplaanid, milles on õpetatavate kursuste lühikirjeldused, on välja antud ka eri brošüüridena (Eesti filoloogia osakonna õppeplaan, Tartu 1993; Eesti keel võorkeelena. Õppeplaan, Tartu 1993). Et mitte dubleerida, kuid siiski anda teavet eesti filoloogia osakonna kursustest kogu filosoofiateaduskonna kontekstis, on käesolevas raamatus püütud piirduda minimaalsega — kursuste loeteluga.

Eriharud

Õppetöö osakonnas toimub eriharuti üliõpilaste valiku järgi. Eesti filoloogia osakonnas on järgmised eriharud:

eesti keel,
eesti kirjandus,
eesti teatriteadus,
eesti rahvaluule,
soome-ugri keeled,
soome keel ja kirjandus,
eesti keel võorkeelena (eraldi vastuvõtt ja õppeplaan),
ungari keel ja kirjandus.

Igas eriharus jaguneb õppeplaan ja õppetöö kolmeks astmeks: alamaste, keskaste, ülemaste.

Kõrgem aste eeldab madalama(te) astme(te) läbitegemist ja vastavate eksamite sooritamist.

Üliõpilase õppekava koostamine

Üliõpilased koostavad studiumi alguses ise oma õppekava, valides vabalt eriharud ja astmed, kuid arvestades järgmisi tingimusi.

1. Ülemaste annab 3 punkti, keskaste 2 punkti ja alamaste 1 punkti. Minimaalne punktisumma peab olema 8 punkti (160 õn.).

2. Vähemalt üks eriharu tuleb sooritada ülemastme ulatuses, s.o. peaaegina. Kui on valitud üks ülemaste, siis peab olema plaanis veel vähemalt kaks keskastet.

3. Eesti filoloogia osakonnast tuleb valida vähemalt üks eriharu ülemastmes ja üks keskastmes, muu võib olla väljastpoolt osakonda kokkuleppel vastavate kateedritega. Väljastpoolt teaduskonda võib

valida aineastmeid ainult eesti filoloogia osakonna nõukogu nõusolekul. Teiste osakondade ja teaduskondade üliõpilased, kes valivad mingi astme eesti filoloogiast, peavad sooritama üldainetena ainult eesti kirjanduse ajaloo (EF 09, 2 õn.) ja eesti õigekeelsuse (EF 08, 2 õn.) eksami.

4. Emakeeleõpetajaks ettevalmistus eeldab eesti keele ja kirjanduse õppimist vähemalt keskastmes.

5. Ühe alamastme ulatuses (15 õn.) on üliõpilastel lubatud kuulata üksikuid õppeaineid omal vabal valikul teaduskonna ulatuses. Eelnevaid tingimusi arvestades on lubatud minimaalsed valikuvõimalused punktides:

8 punkti

3 + 2 + 2 + 1

3 + 3 + 2

3 + 3 + 1 + 1.

Kombinatsioon 3 + 2 + 1 + 1 + 1 ei ole lubatud.

6. Kahe ülemastme sooritamisel nõutakse ainult ühes diplomitöös, teises võib piirduda postseminaritööga (4–6 õn.).

7. Kui õppeainete kokkulangemise tõttu eriharudes on õppenädalate lõplik hulk väiksem kui 160, siis tuleb lisaks kuulata vastav hulk üksikuid õppeaineid kooskõlastatult peaainet õpetava õppe-tooli või kateedriga. Üliõpilase õppekava kinnitab ja selles tehtavad muudatused aktsepteerib osakonnajuhataja, tema volitusel korraline professor või kateedrijuhataja.

Kogu osakonnale kohustuslikud üldained (26 õn.)

EF 01. Inglise keel	4 õn.
EF 02. Saksa keel	4 õn.
EF 03. Vene keel	2 õn.
EF 04. Soome keel	4 õn.
EF 05. Ladina keel	3 õn.
EF 06. Sissejuhatus filosoofiasse	2 õn.
EF 07. Kirjaliku ja suulise väljenduse õpetus	2 õn.
EF 08. Eesti õigekeelsus	2 õn.
EF 09. Eesti kirjanduse ajalugu	2 õn.

EESTI KEELE ERIHARU

1. Alamaste (15 õn.)

EK 11.	Sissejuhatus üldkeeleteadusesse	2 õn.
EK 12.	Sissejuhatus erialasse	6 õn.
EK 13.	Eesti foneetika	2 õn.
EK 14.	Eesti kirjakeele sõnavara	1 õn.
EK 15.	Keele varieerumine	1 õn.
EK 16.	Proseminar. Proseminaritöö	3 õn.

2. Keskaste (18 õn.)

EK 21.	Keeleteooria	2 õn.
EK 22.	Eesti murded	2 õn.
EK 23.	Eesti keele ajalugu	3 õn.
EK 24.	Eesti keele vormiõpetus	3 õn.
EK 25.	Eesti keele lauseõpetus ja sõnamoodustus	4 õn.
EK 26.	Seminar. Seminaritöö	4 õn.

3. Ülemaste (21 õn.)

EK 31.	Keeleteaduse ajalugu	1 õn.
EK 32.	Eesti fonoloogia	1 õn.
EK 33.	Üks lähisugulaskeel	1 õn.
EK 34.	Murdepraktika	2 õn.
EK 35.	Valikkursused	4 õn.
EK 35a.	Semantika	1 õn.
EK 35b.	Käsikirja toimetamine ja korrektuur	1 õn.
EK 35c.	Saarte murre	1 õn.
EK 35d.	Reklaamikeel	1 õn.
EK 35e.	Arvutusleksikograafia	1 õn.
EK 35f.	Onomastika	1 õn.
EK 36.	Postseminar	2 õn.
EK 37.	Diplomitöö	10 õn.

EESTI KIRJANDUSE ERIHARU

1. Alamaste (15 õn.)

EKi 11.	Sissejuhatus kirjandusteadusesse	2 õn.
EKi 12.	Eesti kirjanikke	4 õn.
EKi 13.	Maailmakirjanduse ajaloo põhijooni	5 õn.
EKi 14.	Proseminar ja proseminaritöö	3 õn.
EKi 15.	Eesti nüüdiskirjandus	1 õn.

2. Keskaste (18 õn.)

EKi 21.	Kirjandusteooria ja stilistika	2 õn.
EKi 22.	Lüürika ja lüroepika. Eesti luuletajaid	3 õn.
EKi 23.	Proosaepika. Eesti proosakirjanikke	4 õn.
EKi 24.	20. sajandi suundumusi maailmakirjanduses	4 õn.
EKi 25.	Seminar ja seminaritöö	4 õn.
EKi 26a.	Valikkursus lastekirjandusest	1 õn.
EKi 26b.	Valikkursus soome kirjandusest	1 õn.

3. Ülemaste (21 õn.)

EKi 31.	Draamaatika. Eesti draamakirjanikke	2 õn.
EKi 32.	Esteetika	2 õn.
EKi 33.	Eesti kirjanduskriitika	1 õn.
EKi 34.	Postseminar ja diplomitöö	10 õn.
EKi 35.	Valikkursused eesti kirjandusest:	
EKi 35a.	A. H. Tammsaare kultuurikriitika	1 õn.
EKi 35b.	“Tõe ja õiguse“ retseptioon teatris	1 õn.
EKi 36.	Valikkursused maailmakirjandusest:	
EKi 36a.	Ameerika ja Euroopa kirjanduskontaktid 20. sajandil	2 õn.
EKi 36b.	20. sajandi luule	2 õn.
EKi 36c.	Itaalia kirjanduskeele evolutsioon (itaaliakeelsete tekstide põhjal)	2 õn.
EKi 37.	Valikkursused kirjandusteooriast:	
EKi 37a.	Kirjandusteoreetilise mõtte ajaloost	1 õn.
EKi 37b.	Kõneaktide teooria	2 õn.

TEATRITĒADUSE ERIHARU

1. Alamaste (15 õn.)

T 11.	Draamateooria ja teatriteaduse alused	2,5 õn.
T 12.	Eesti teatri ja draama ajalugu I	3,5 õn.
T 13.	Üldine teatriaialugu I	4 õn.
T 14.	Draamaklassikuid I	2 õn.
T 15.	Proseminar. Proseminaritöö	3 õn.

2. Keskaste (18 õn.)

T 21.	Teatrikriitika alused, eesti teatrikriitika ajalugu	2 õn.
T 22.	Eesti teatri ja draama ajalugu II	3,5 õn.
T 23.	Üldine teatriaialugu II	3 õn.
T 24.	Draamaklassikuid II	2,5 õn.
T 25.	Etenduse analüüsi praktikum	1 õn.
T 26.	Seminar. Seminaritöö	4 õn.
T 27a.	Valikkursus leedu teatrist	2 õn.
T 27b.	Valikkursus soome teatrist	2 õn.

3. Ülemaste (21 õn.)

T 31.	Kultuuriteooria	2 õn.
T 32.	Teatri- ja draama uurimise meetodid	2 õn.
T 33.	Režii alused	1 õn.
T 34.	Postseminar ja diplomitöö	10 õn.
T 35.	Valikkursused teatriaialoost:	
T 35a.	Valikkursus näitlejateatrist	1 õn.
T 35b.	Valikkursus muusikateatrist	2 õn.
T 35c.	Valikkursus 60-ndate aastate vene teatrist	2 õn.
T 36.	Valikkursused teatriteooriast:	
T 36a.	Valikkursus retseptiooniuringutest	1 õn.
T 37.	Valikkursused eesti teatrist ja draamast:	
T 37a.	Valikkursus "Tõe ja õiguse" retseptioonist teatris	1 õn.
T 37b.	Valikkursus eesti draamakirjanikest	2 õn.

EESTI JA VÖRDLEVA RAHVALUULE ERIHARU

1. Alamaste (15 õn.)

R 11. Sissejuhatus rahvaluulesse. Eesti rahvaluuleteaduse ajalugu	3 õn.
R 12. Rahvalaul	1 õn.
R 13. Rahvajutt	1 õn.
R 14. Lühivormid	1 õn.
R 15. Rahvausund ja tavand	2 õn.
R 16. Etnograafia	2 õn.
R 17. Naaberrahvaste folkloorist I	1 õn.
R 18. Praktikum (arhiiv, välitööd)	2 õn.
R 19. Proseminar	2 õn.

2. Keskaste (18 õn.)

R 21. Rahvalaul	3 õn.
R 22. Rahvajutt	3 õn.
R 23. Lühivormid	2 õn.
R 24. Rahvausund ja tavand II	2 õn.
R 25. Naaberrahvaste folkloorist II	2 õn.
R 26. Rahvamuusika	1 õn.
R 27. Skandinaavia folkloor	1 õn.
R 28. Rahvaluule uurimise meetodid	2 õn.
R 29. Seminar. Seminaritöö	2 õn.

3. Ülemaste (21 õn.)

R 31. Lokaaltraditsioon	1 õn.
R 32. Rahvaluuleteaduse ajalugu	1 õn.
R 33. Rahvaluule ja naaberteaduste suhted	2 õn.
R 34. Tänapäeva folkloor	2 õn.
R 35. Rahvahuumor	1 õn.
R 36. Rahvalaul	1 õn.
R 37. Rahvaluule uurimise meetodid	2 õn.
R 38. Postseminar	2 õn.
R 39. Diplomitöö	8 õn.

SOOME-UGRI KEELTE ERIHARU

1. Alamaste (15 õn.)

SU 11.	Soome maatundmine	1 õn.
SU 12.	Ungari maatundmine	1 õn.
SU 13.	Soome keele praktikum	1 õn.
SU 14.	Ungari keele põhikursus	3 õn.
SU 15.	Sissejuhatus üldkeeleteadusesse	2 õn.
SU 16.	Üks läänemeresoome keel	1 õn.
SU 17.	Eesti foneetika	2 õn.
SU 18.	Soome-ugri keelte uurimislugu	1 õn.
SU 19.	Praktikum	1 õn.
SU 110.	Proseminar. Proseminaritöö	2 õn.

2. Keskaste (18 õn.)

SU 21.	Läänemeresoome murded	2 õn.
SU 22.	Soome keele järgkursus	2 õn.
SU 23.	Keeleteooria	2 õn.
SU 24.	Soome-ugri häälikulugu	2 õn.
SU 25.	Soome-ugri sõnavara ajalugu	1 õn.
SU 26.	Ungari keele järgkursus	2 õn.
SU 27.	Kaugemad sugulaskeeled	2 õn.
SU 28.	Soome-ugri ajalooline morfoloogia	2 õn.
SU 29.	Praktikum	1 õn.
SU 210.	Seminar. Seminaritöö	2 õn.

3. Ülemaste (21 õn.)

SU 31.	Soome keele süvakursus	2 õn.
SU 32.	Ungari keele ajalugu	1 õn.
SU 33.	Ungari keele süvakursus	2 õn.
SU 34.	Keeleteaduse ajalugu	1 õn.
SU 35.	Tõlkimise alused	2 õn.
SU 36.	Fennougristika aktuaalsed probleemid	2 õn.
SU 37.	Praktikum	1 õn.
SU 38.	Postseminar	2 õn.
SU 39.	Diplomitöö	8 õn.

UNGARI KEELE JA KIRJANDUSE ERIHARU

1. Alamaste (15 õn.)

UK 11.	Hääduse ja õigekirjutuse praktikum	1 õn.
UK 12.	Ungari keele algkursus	4 õn.
UK 13.	Ungari keele järgkursus	4 õn.
UK 14.	Ungari keele süvakursus	3 õn.
UK 15.	Ungari maatundmine	1 õn.
UK 16.	Sissejuhatus ungari kirjandusesse	1 õn.
UK 17.	Proseminar. Proseminaritöö	1 õn.

2. Keskaste (18 õn.)

UK 21.	Ungari keele täiendsüvakursus	4 õn.
UK 22.	Tõlkimine ungari keelest eesti keelde	2 õn.
UK 23.	Tõlkimine eesti keelest ungari keelde	2 õn.
UK 24.	Ungari keele soome-ugri põhijooni. Ungari esiajalugu	1 õn.
UK 25.	Ungari kultuurilugu	2 õn.
UK 26.	Ungari kirjanduse ajalugu I. Algusest kuni 1772	1 õn.
UK 27.	Ungari kirjanduse ajalugu II. Valgustussajandist kuni 1849 (1855)	1 õn.
UK 28.	Deskriptiivne grammatika	2 õn.
UK 29.	Praktikum	1 õn.
UK 210.	Seminar. Seminaritöö	2 õn.

3. Ülemaste (21 õn.)

UK 31.	Kõneharjutused	1 õn.
UK 32.	Erialase teksti lugemine	1 õn.
UK 33.	Ungari ajalugu maahõivamisest kaasajani	2 õn.
UK 34.	Ungari murded	1 õn.
UK 35.	Ungari keele ajalugu	2 õn.
UK 36.	Ungari rahvateadus	1 õn.
UK 37.	Ungari kirjanduse ajalugu III	1 õn.
UK 38.	Ungari kirjanduse ajalugu IV	1 õn.
UK 39.	Kaasaegne ungari kirjandus Ungaris ja väljaspool seda. "Viiehäälne vilespill"	1 õn.
UK 310.	Postseminar	2 õn.
UK 311.	Diplomitöö	8 õn.

SOOME KEELE JA KIRJANDUSE ERIHARU

1. Alamaste (15 õn.)

SK 11.	Soome maatundmine	1 õn.
SK 12.	Soome ajalugu	1 õn.
SK 13.	Soome keele konversatsioon	2 õn.
SK 14.	Sissejuhatus üldkeeleteadusse	2 õn.
SK 15.	Eesti foneetika	2 õn.
SK 16.	Sissejuhatus soome kirjandusse	1 õn.
SK 17.	Soome keele täiendkursus	3 õn.
SK 18.	Praktikum	1 õn.
SK 19.	Proseminar. Proseminaritöö	2 õn.

2. Keskaste (15 õn.)

SK 21.	Soome häälikulugu	1 õn.
SK 22.	Soome sõnavara ajalugu	1 õn.
SK 23.	Soome ajalooline morfoloogia	1 õn.
SK 24.	Soome murded	1 õn.
SK 25.	Soome keele jätkkursus	2 õn.
SK 26.	Tõlkimise alused	2 õn.
SK 27.	Soome kirjanduse põhikursus	4 õn.
SK 28.	Keeleteooria	2 õn.
SK 29.	Soome keele praktikum	1 õn.
SK 210.	Praktikum	1 õn.
SK 211.	Seminar. Seminaritöö	2 õn.

3. Ülemaste (21 õn.)

SK 31.	Soome kirjanduse järgkursus	2 õn.
SK 32.	Soome kirjakeele ajalugu	1 õn.
SK 33.	Soome-eesti kontrastiivgrammatika	1 õn.
SK 34.	Soome kultuur	1 õn.
SK 35.	Keeleteaduse ajalugu	1 õn.
SK 36.	Tõlkekursus	2 õn.
SK 37.	Soome keele süvakursus	1 õn.
SK 38.	Soome keele süvapraktikum	1 õn.
SK 39.	Praktikum	1 õn.
SK 310.	Postseminar	2 õn.
SK 311.	Diplomitöö	8 õn.

3.3. ERIPEDAGOOGIKA OSAKOND

Kinnitatud eripedagoogika osakonna nõukogus 26. aprillil 1994. a.

Õppekava

Ülikooli nimi: Tartu Ülikool

Teaduskond: filosoofia

Õppekava nimetus eesti keeles: eripedagoogika

Õppekava nimetus inglise keeles: *special education*

Nominaalse õppeaja kestus aastates: (4)5 + 2 + 4

Õppekava lühiannotatsioon: Eripedagoogika õpetamine toimub kolmes astmes: bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõpe.

Eripedagoogika bakalaureusekursuse maht koos valmistumisega õpetajakutseks on 200 AP (kombinatsioonid: 1. ülemastmes hälvikupedagoogika A-variant, keskastmes logopeedia; 2. ülemastmes logopeedia, keskastmes hälvikupedagoogika). **Eripedagoogika bakalaureusekursuse maht ilma valmistumiseta õpetajakutseks on 160 AP** (kombinatsioon: ülemastmes hälvikupedagoogika B-variant, keskastmes sotsiaaltöö).

Bakalaureuseõpe

1. Peaaine ehk eripedagoogika kursus (kokku 3 varianti, neist 2 mahuga 148,5 AP ja kolmas mahuga 106,5 AP).

2. Kohustuslikud üldained (52,5 või 32,5 AP).

3. Valikained pedagoogikast või psühholoogiast (6 kuni 14 AP).

4. Valikained bioloogiast või arstiteadusest (1 kuni 4 AP).

5. Vabalt valitavad ained (10 kuni 25 AP).

Kõrvalained: ülemastmes hälvikupedagoogika A-variandi korral tuleb omandada keskastmes logopeedia; ülemastmes logopeedia korral tuleb omandada keskastmes hälvikupedagoogika; ülemastmes hälvikupedagoogika B-variandi korral tuleb omandada keskastmes sotsiaaltöö.

Vabalt ja suunatult valitavate ainete raames on soovitatav õppida alamastmes eesti keelt, psühholoogiat, pedagoogikat, filosoofiat, semiootikat, sotsioloogiat, sotsiaaltööd, (kehapuete) rehabilitatsiooni.

Eripedagoogika kursus on jaotatud **kolmeks astmeks**: alam-, kesk- ja ülemaste.

Alamastme lõpetamise kohta annab eripedagoogika osakond vastava tunnistuse, **kesk- ja ülemastme** kombinatsioon lõpeb bakalaureuseeksami ning diplomitöö kaitsmisega. Nende nõuete täitmine tähendab, et sooritanu saab eripedagoogika bakalaureuse kraadi ja õpetaja kutse vastaval alal. Eripedagoogika kursuse sisu kajastub aineprogrammides.

I. Eripedagoogika **alamastme** eesmärk on anda ülevaade puuetest ja hälbivast käitumisest, nende põhjustest, avaldumisvormidest eri vanuses lastel ja täiskasvanutel, pedagoogilistest lähenemisviisidest hälvete ja puuetega lastele.

II. Eripedagoogika **kesk- ja ülemastmes** omandatakse vastavalt valitud suunale teadmised ja oskused tööks hälvete, puute ja õpiraskustega laste ja täiskasvanutega imiku- ja väikelapse-, koolieelses, kooli- ja täiskasvanueas. Omandatakse esmased info kogumis-, katse- ja andmetöötlusoskused.

III. Eripedagoogika **magistriõppe** koosneb magistriõpingutest (40 AP) ja magistritööst. Sooritatakse magistrieksamid võõrkeeles, pedagoogikas ja eripedagoogikas, kaitstakse magistritööd. Magistriõppe eesmärk on süvendada erialast ettevalmistust mõnes kitsamas suunas ning laiendada magistrandi üldhumanitaarset ja teadusalalet tausta, valmistades ette õppejõude, juhtivaid eriala-asjatundjaid ja tippametnikke.

IV. Doktoriõppe (algab 1996. a.) koosneb doktoriõpingutest (40 AP) ja doktoritööst. Doktoriõppe eesmärk on anda teadmised ja oskused osalemiseks rahvusvahelisel tasemel erialakoolituses ja uurimistöös.

Kohustuslikud üldained

1. Esimene võõrkeel	3 AP
2. Teine võõrkeel	2 AP
3. Pedagoogiline psühholoogia <i>resp.</i> õppeprotsessi psühholoogilised alused	3,5 AP
4. Ülevaade psühholoogiast	3 AP
5. Arengupsühholoogia I	2 AP
6. Kliiniline psühholoogia I	2 AP

7. Sotsiaalpsühholoogia I	3 AP
8. Normaalne ja patoloogiline anatoomia ja füsioloogia	2 AP
9. Kuulmis- ja kõneelundite anatoomia, patoloogia ja füsioloogia	1,5 AP
10. Laste psühhopatoloogia (hälvikupedagoogika B-variandi korral võib olla ka inimese areng)	2 AP
11. Geneetika alused	1 AP
12. Neuroloogia ja neurofüsioloogia	3,5 AP
13. Statistika põhikursus sotsiaalteadustes	2 AP
15. Sissejuhatus uurimismeetoditesse	1 AP
16. Eesti kooli ja hariduse ajalugu	2 AP
17. Sissejuhatus filosoofiasse	2 AP
18. Pedagoogika ajalugu	1,5 AP
19. Sissejuhatus üldkeeleteadusesse	1 AP
20. Eesti keele häälikuõpetus	1 AP
21. Eesti keele vormiõpetus	3 AP
22. Eesti keele sõnamoodustus	1 AP
23. Eesti keele lauseõpetus	2 AP
24. Lastekirjandus	1,5 AP
25. Eesti kirjanduse ajalugu	2 AP
26. Eesti kirjanikke	2,5 AP
27. Kodanikukaitse (riiklik üleülikooliline kohustusaine)	1 AP

Kokku 52,5 AP

Märkus 1: 6. ja 7. on kohustuslikud ainult hälvikupedagoogika B-variandis

Märkus 2: 16. kuni 26. on kohustuslikud ainult logopeedia- ja hälvikupedagoogika A-variandis.

Märkus 3: ained võivad sätestada piiravaid tingimusi (eeldusaineid), mis on loetletud vastavas ainepassis.

Alamaste

Sissejuhatus hälvikupsühholoogiasse	1,5 AP
Sissejuhatus hälvikupedagoogikasse	1,5 AP
Sissejuhatus koolieelsesse üld- ja eripedagoogikasse	1,5 AP
Hälvikute psühhodiagnostika	1,5 AP
Võrdlev eripedagoogika	1,5 AP
Kõnetegevuse psühholoogia	1,5 AP
Proseminaritöö	2 AP
Sissejuhatav vaatluspraktika	4 AP

Kokku 15 AP

Keskaste: hälvikupedagoogika

Hälvikupsühholoogia	3	AP
Abi- ja tugiõppe didaktika	3	AP
Paranduskasvatus	3	AP
Emakeele abiõpe	5	AP
Matemaatika abiõpe	2,5	AP
Koduloo abiõpe	2	AP
Käsitöö abiõpe või tööõpetuse metoodika	2	AP
Kunstiõpetus koos metoodikaga	2	AP
Kehakultuur koos metoodikaga	2	AP
Valikained eripedagoogikast	6	AP
Valikained pedagoogikast ja psühholoogiast	6	AP
Vabaained	8,5	AP
Seminaritöö	2	AP
Kasvatuspraktika	4	AP
Tugiõppe praktika	9	AP
Kokku	60	AP

Keskaste: logopeedia

Logopeedia	8	AP
Valikained eripedagoogikast	6	AP
Valikained pedagoogikast ja psühholoogiast	6	AP
Vabaained	9,5	AP
Seminaritöö	2	AP
Logopeediapraktika	5	AP
Kokku	36,5	AP

Ülemaste

Hälvikupedagoogika (A-variant, ülikoolidiplom — 200 AP). Spetsialiseerumine: hälvikupedagoog ja logopeed, abi- ja tugiõpetaja emakeele, matemaatika ja loodusteaduste, ajaloo, maateaduse, käsitöö ja joonistamise alal. Kombinatsiooni üldjaotus:

Kohustuslikud üld- ja eeldusained (vt. loetelu)	52,5	AP
Eripedagoogika alamaste	15	AP
Logopeedia keskaste	32	AP
Hälvikupedagoogika ülemaste	100,5	AP
Kokku	200	AP

Ained

Emakeele abiõpe	5 AP
Matemaatika abiõpe	5 AP
Loodusloo abiõpe (sisaldab koduloo abiõpet 2 õn. mahus)	4 AP
Maateaduse abiõpe	4 AP
Ajaloo abiõpe	3 AP
Käsitöö abiõpe või tööõpetuse metoodika	2 AP
Kunstiõpetus koos metoodikaga	2 AP
Kehakultuur koos metoodikaga	2 AP
Valikained eripedagoogikast	5 AP
Valikained pedagoogikast ja psühholoogiast	8 AP
Valikained bioloogiast ja arstiteadusest	3,5 AP
Vabaained	21 AP
Postseminaritöö	2 AP
Diplomitöö	16 AP
Abi- ja tugiõppepraktika	15 AP
Diplomieelne praktika	4 AP
<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> Kokku	102,5 AP

Hälvikupedagoogika (B-variant, ülikoolidiplom — 160 AP). Spetsialiseerumine: käitumishälvete ja vaimupuuetete alal. Eeldab sotsiaaltöö omandatust keskastmes. Kombinatsiooni üldjaotus:

Kohustuslikud üld- ja eeldusained (vt. loetelu)	33,5 AP
Eripedagoogika alamaste	15 AP
Sotsiaaltöö alamaste	20 AP
Sotsiaaltöö keskaste (töö kliendiga)	30 AP
Hälvikupedagoogika ülemaste (B-variant, ülikoolidiplom — 160 AP)	61,5 AP
<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> Kokku	160 AP

Ained

Sotsiaalpoliitika ja avaliku elu korraldus	2 AP
Sotsiaaltöö majanduslikud alused	2 AP
Sotsiaaltöö informalsed ressursid	1 AP
Käitumishälvete pedagoogika	3 AP
Vaimupuuetega laste pedagoogika	3 AP

Alternatiiv- ja augmentatiivsuhtluse meetodid:	
Lihtsustatud viipekeel	1 AP
Graafilised meetodid	1 AP
Blissi süsteem	1 AP
Kehapuuetega laste pedagoogika	1 AP
Delinkventsus ja vaimupuue õigusmenetluses	1 AP
Vabaained	16,5 AP
Eripedagoogika kasvatuspraktika	4 AP
Sotsiaaltöö praktika	7 AP
Diplomieelne praktika	4 AP
Lõputöö	6 AP
Kokku	53,5 AP

Logopeedia (ülikoolidiplom — 200 AP). Spetsialiseerumine: logopeed ja hälvikupedagoog, tugiõpetaja emakeele, matemaatika ja koduloo, käsitöö ja joonistamise alal. Kombinatsiooni üldjaotus:

Kohustuslikud üld- ja eeldusained (vt. loetelu)	52,5 AP
Eripedagoogika alamaste	15 AP
Hälvikupedagoogika keskaste	55 AP
Logopeedia ülemaste	77,5 AP
Kokku	200 AP

Ained

Logopeedia	15 AP
Koolieelne eripedagoogika	3 AP
Logopeediline rütmika	2 AP
Kõnehälvete kliinika	2 AP
Valikained eripedagoogikast	6 AP
Valikained pedagoogikast ja psühholoogiast	5,5 AP
Valikained bioloogiast ja arstiteadusest	1 AP
Vabaained	10,5 AP
Postseminaritöö	2 AP
Diplomitöö	16 AP
Diplomieelne praktika	4 AP
Logopeediapraktika koolikabinetis	4 AP
Logopeediapraktika koolivälises lasteasutuses	5 AP
Logopeediapraktika kliinikus	5 AP
Kokku	81 AP

3.4. FILOSOOFIA OSAKOND

Heaks kiidetud Tartu Ülikooli filosoofia-
teaduskonna filosoofia osakonna nõukogu
poolt 28. aprillil 1994. a.

Õppekava

Ülikooli nimi: Tartu Ülikool

Teaduskond: filosoofia

Õppekava nimetus eesti keeles: filosoofia

Õppekava nimetus inglise keeles: *philosophy*

Nominaalse õppeaja kestus aastates: 4 + 2 + 4

Bakalaureuseõpe (60 või 90 AP)

Filosoofiat õpitakse kolmes astmes: alam-, kesk- ja ülemastmes. Filosoofia ülemastmes valinu õpib filosoofiat peaainena (90 AP) või teise peaainena (60 AP) esimese peaaone ja kõrvalainete kõrval. Filosoofia kesk- või alamastmes valinu õpib filosoofiat kõrvalainena. Selle kohta saab ta ülikooli lõpetamisel või ülikoolist lahkumisel asjakohase tunnistuse.

Filosoofia peaainena või teise peaainena valinu peab olema enne ülemastmesse jõudmist sooritanud eksamid järgmistes kohustuslikes üldainetes:

a) võõrkeeled — nende hulgas soovitatavalt üks vana või idakeel — kokku 14 AP ulatuses;

b) suulise ja kirjaliku väljenduse oskus koos eesti õigekeelsusega 2 AP ulatuses;

c) kodanikukaitse 1 AP ulatuses.

Filosoofiat õpetab 3 korralist professuuri: filosoofia ajaloo, praktilise filosoofia ja teadusfilosoofia oma. Ühe astme õppemaht jaotub

nende vahel võrdset. Ülemastmes toimub spetsialiseeriv õpetus üliõpilase valikul ainult ühe korralise professuuri juhatusel ja piires, kui professuurid ei ole omavahel teisiti kokku leppinud.

Filosoofia õpetus sünnib loengutes, seminarides (eri-, uurija- ja bakalaureuseseminarides). Seminare võib lektori äranägemisel korraldada kursuse vältel selleks ettenähtud auditoorse õppemahu piires, nendes osalemise võib lektor teha eksamile pääsu eeltingimuseks. Kõigis seminarides võib juhataja äranägemisel nõuda kirjalikke harjutustöid või referaate tarviliku kirjanduse kohta, kuid neid ei arvestata kirjaliku eri-, uurija- või bakalaureuseseminaritööna. Filosoofilise literatuuri iseseisva töötamise normiks on kuni 8 lehekülge ühe tunni kohta. Õppeaine või õppekursus (loeng koos seminariga) lõpeb eksami või arvestusega, osavõtt eri-, uurija- ja bakalaureuseseminarist arvestatakse, eri- või uurijaseminaritööd hinnatakse nagu eksamit. Hinnateks on väga hea (5), hea (4), rahuldav (3) või ebarahuldav (2) või asjaomased ladina vasted. Bakalaureusetöö kaitstakse avalikult.

Neist õppeainetest, mida jooksva semestril ei loeta või loetakse üksnes osaliselt (osakursusena), võib eksameid sooritada korralise professuuri poolt aineprogrammi alusel määratud ja lisaks kokkulepitud kirjanduse põhjal kirjalikult koostatud, kuid suuliselt arutatava referaadi alusel.

Loengute kuulamine, eriseminarides osalemine ja eksamite sooritamise erinevate korraliste professuuride ainetes ei ole ühel ja samal ajal omavahelises tingituses.

Filosoofia osakonna nõukogu otsusel võib pädevate õpetajate leidudes korraldada ka mitte-euroopalike mõtteviiside õpetust senist õppekava vastavalt modifitseerides.

Eri teaduskondade poolt kohustuslike üldainetena ettenähtud filosoofiakursused võivad olla samanimelised filosoofia alamastme (tärniga märgitud), erandkorras ka mõnede teiste kursustega ning neid võidakse lugeda koos ühe kursusena.

Üliõpilastele, kes tarvitsevad vabalt valitavate ainete arvestuspunkte, magistrantidele ja doktorantidele mittefilosoofia alal on üksikute kursuste kuulamine — seminar erikokkuleppel — vaba.

Teiste osakondade ja teaduskondade eriharudes ettenähtud spetsiaalsed filosoofiaga seonduvad kursused (nt. teaduse metodoloogia, esteetika, eetika, loogika jt.) valitakse soovitatavalt filosoofia osakonna õppekavast.

Üldjuhul tõlgitseb õppekava ja õppekorraldust ning kohaldab

väljaspool Tartu Ülikooli filosoofia alal sooritatut arvestamist filosoofia osakonna nõukogu.

Alamaste (16 AP)

1. Väljaspool korralisi professuure: loogika I, loeng harjutustega, arvestus 1 AP
- Filosoofia ajaloo korraline professuur:**
- * 2. Filosoofia-ajalooline sissejuhatus filosoofiasse. Loeng seminariga, eksam 2,5 AP
- * 3. Sissejuhatus filosoofia ajalukku. Loeng seminariga, eksam 2,5 AP
- Praktilise filosoofia professuur:**
- * 4. Sissejuhatus sotsiaal- ja poliitikafilosoofiasse. Loeng seminariga, eksam 2,5 AP
- * 5. Ühiskond ja loodus. Loeng seminariga 2,5 AP
- Teadusfilosoofia korraline professuur:**
- * 6. Sissejuhatus filosoofiasse (tunnetusteoreetilise kallakuga). Loeng seminariga, eksam 2,5 AP
7. Natuurfilosoofiast teadusfilosoofiani. Loeng seminariga, eksam 2,5 AP

Alamastmes kokku 6 eksamit, 1 arvestus. Alamastmes võivad filosoofia ajaloo eksamid olla sooritatud ka usuteaduskonnas, see võetakse arvesse sooritatut mahtu ja vastavust silmas pidades.

Keskaste (16 + 22 AP)

8. Väljaspool korralisi professuure: loogika II, loeng harjutustega, arvestus 2 AP
- Filosoofia ajaloo korraline professuur:**
9. Kesk- ja uusaegne filosoofia. Loeng seminariga, eksam 2 AP
10. Saksa klassikaline idealism (Kant, Fichte, Schelling, Hegel). Loeng seminariga, eksam 2 AP
11. 19. sajandi teise poole ja 20. sajandi alguse filosoofia. Loeng seminariga, eksam 2 AP
12. Eriseminar. Kirjalik hindeline eriseminaritöö 2 AP

Praktilise filosoofia korraline professuur:

13. Ühe sotsiaalteaduse filosoofia. Loeng seminariga, eksam. ¹	2 AP
14. 20. sajandi filosoofiast või esteetikast. Loeng seminariga, eksam ¹	2 AP
15. Esteetikast või normatiivsest filosoofiast. Loeng seminariga, eksam ¹	2 AP
16. Eriseminar. Kirjalik hindeline eriseminaritöö	2 AP

Teadusfilosoofia korraline professuur:

17. Teadusfilosoofia ja -metodoloogia. Loeng seminariga, eksam ¹	2 AP
18. Loodusteaduse filosoofilised alused. Loeng seminariga, eksam ¹	2 AP
19. Valitud peatükke teadusfilosoofiast. Loeng seminariga, eksam ¹	2 AP
20. Eriseminar. Kirjalik eriseminaritöö	2 AP

Keskastmes kokku 9 eksamit, 1 arvestus. Üliõpilane osaleb kohustuslikult oma valiku järgi ainult ühes eriseminaris ning esitab kirjaliku hindelise eriseminaritöö. Õppeainetest 13 ja 18 võib ta valida ühe. Sel juhul lisab valimata jäetud õppeaine korraline professuur asendada erikursuse.

Ülemaste

(16 + 22 + 22 või 52, s.t. 60 või 90 AP)

Filosoofia ajaloo korraline professuur:

22. M. Heideggeri "Sissejuhatus metafüüsikasse". Erikursus, eksam	3 või 6 AP
27. Allikteos filosoofia ajaloost enne 20. sajandit. Erikursus, eksam	3 või 6 AP
23. Allikteos 20. sajandi filosoofiast. Erikursus, eksam	3 või 6 AP
24. Üks individuaalset spetsialiseerumist süvendav allikteos kokkuleppel. Erikursus, eksam	2 või 4 AP

---

¹ Arvestus tuleb kõne alla juhul, kui mõnes teaduskonnas on nõnda ette nähtud (nt. vabalt valitava aine või magistri- ja doktoriõppe puhul). Samuti on neil juhtudel osavõtt õppeainekursusest erikokkuleppel põhimõtteliselt võimalik ka 1 AP ulatuses.

25. Uurijaseminar. Eksam	6 AP/ 6 AP
Kirjalik uurijaseminaritöö	5 AP/ 5 AP
	<hr/>
	22 AP
26. Bakalaureuseseminar. Eksam	9 AP
Kirjalik avalikult kaitstav bakalaureusetöö	10 AP
	<hr/>
	52 AP

Praktilise filosoofia korraline professuur:

27. Erikursus 1. Eksam	3 või 6 AP
28. Erikursus 2. Eksam	3 või 6 AP
29. Erikursus 3. Eksam	3 või 6 AP
30. Erikursus 4. Eksam	2 või 4 AP
31. Uurijaseminar. Eksam	6 AP/ 6 AP
Kirjalik uurijaseminaritöö	5 AP/ 5 AP
	<hr/>
	22 AP
32. Bakalaureuseseminar. Eksam	9 AP
Kirjalik avalikult kaitstav bakalaureusetöö	10 AP
	<hr/>
	52 AP

Teadusfilosoofia korraline professuur:

33. Erikursus 1. Eksam	3 või 6 AP ⁱ
34. Erikursus 2. Eksam	3 või 6 AP
35. Erikursus 3. Eksam	3 või 6 AP
36. Erikursus 4. Eksam	2 või 4 AP
37. Uurijaseminar. Eksam	6 AP/ 6 AP
Kirjalik uurijaseminaritöö	5 AP/ 5 AP
	<hr/>
	22 AP
38. Bakalaureuseseminar. Eksam	9 AP
Kirjalik avalikult kaitstav bakalaureusetöö	10 AP
	<hr/>
	52 AP

Ülemastmes toimub spetsialiseeriv õpetus 22 või 52 AP ulatuses üliõpilase valikul ainult ühe korralise professuuri juhatusel ja piires, kui professorid ei ole omavahel teisiti kokku leppinud. Üliõpilane valib korralise professuuri nõusolekul kas 52-arvestuspunktilise bakalaureusesükliga variandi, valides seega filosoofia peainena ja lõpetades ülikooli bakalaureusediplomiga filosoofia alal, või 22-arvestuspunktilise variandi, lõpetades ülikooli filosoofia kui teise peaine alal tunnistusega mittefilosoofilise esimese peaine kõrval, milles saavutab bakalaureusediplomi. Filosoofias on eeskätt filosoofia eriala bakalaureusediplomiga lõpetanud eeliseid magistriõppesse astumisel.

Magistriõpe (80 AP)

A. Magistriõpingud (40 AP).

I. Üldained (6 kursust):

1. Seminar filosoofia põhiprobleemidest.	Eksam	2,5 AP
2. Kaasaegset filosoofiat A.	Eksam	2,5 AP
3. Kaasaegset filosoofiat B.	Eksam	2,5 AP
4. Loogika.	Arvestus	2,5 AP
5. Praktiline filosoofia.	Eksam	2,5 AP
6. Teadusfilosoofia.	Eksam	2,5 AP

II. Eriained individuaalkava järgi. Eksamid

25 AP

B. Magistritsükkel (40 AP)

1. Magistriseminar.	Eksam	10 AP
2. Magistritöö.	Avalik kaitsmine	30 AP

Doktoriõpe (160 AP)

A. Doktoriõpingud (40 AP)

1. Üldained (5 kursust).	Eksamid	20 AP
2. Eriained individuaalkava järgi.	Eksamid	20 AP

B. Doktoritöotsükkel (120 AP)

3. Doktoriseminar.	Eksam	10 AP
Dokoritöö.	Avalik kaitsmine	110 AP

* * *

Antavate kraadide nimetused

1. filosoofiabakalaureus *Bachelor of Arts (philosophy)* ehk *B.A. (philosophy)*,
2. filosoofiamagister *Master of Arts (philosophy)* ehk *M.A. (philosophy)*,
3. filosoofiadoktor *Doctor of Philosophy* ehk *Ph.D. (philosophy)*.

3.5. GERMAANI-ROMAANI FILOLOOGIA OSAKOND

INGLISE FILOLOOGIA

Kinnitatud germaani-romaani filoloogia osakonna nõukogus 11. mail 1994. a.

Õppekava

Ülikooli nimetus: Tartu Ülikool

Teaduskond: filosoofia

Õppekava nimetus eesti keeles: inglise filoloogia

Õppekava nimetus inglise keeles: *English language and literature*

Nominaalne õppeaja kestus aastates: 4 + 2

Õppekava lühiannotatsioon: **Inglise filoloogiat** on võimalik õppida bakalaureuse- ja magistriõppes.

Bakalaureuseõppe mahuks on 160 AP (ainepunkti, 1 AP = 40 tun-
di tööd) ja see jaguneb

1) peaaineks (inglise filoloogia)	105 AP
2) kõrvalaineks	35–40 AP
3) vabalt valitavateks aineteks	vähemalt 16 AP

Soovitavad kõrvalained:

saksa keel ja kirjandus (valimiseks peab olema õppinud saksa keelt vähemalt 4 AP ulatuses)

Põhja-Ameerika uuringud

Briti uuringud

Soovitavad vabalt valitavad ained:

keeled (saksa, prantsuse, jne.)

maailmakirjandus

arvutiõpe

filosoofia ajalugu

Inglise filoloogia kui peaaine kursus jaguneb kolmeks astmeks:

alamaste (40 AP) koosneb kohustuslikest üld- ja erialaainetest,

keskaste (35 AP) koosneb põhiliselt kohustuslikest ja valikeriala-
ainetest,

ülemastmel (30 AP) on võimalik valida kahe eriharu (inglise keel ja kirjandus või tõlketeooria ja -praktika) vahel.

Bakalaureuseõpingud lõpevad bakalaureusetöö kaitsmise ja bakalaureuseeksami (anglo-ameerika keeleteadus või inglise keeles kirjutatud kirjandus) sooritamisega.

Need, kes soovivad saada õpetaja kutse, peavad läbima 40-aine-punktilise pedagoogilise tsükli.

Magistriõppe mahuks on 80 AP. Õpingute käigus sooritatakse magistricksamid (laiem ja kitsam eriala), kirjutatakse ja kaitsakse magistritöö.

Inglise filoloogiat on võimalik õppida ka kõrvalainena. Nõutava 35–40 AP saamiseks tuleb võtta erialaaineid alam- ja keskastme ulatuses.

Inglise filoloogiat kõrvalainena õppida soovijad peavad kas sooritama tasemetesti või olema õppinud inglise keelt (saksa filoloogia eriala üliõpilased) ülikoolis vähemalt 4 AP ulatuses.

Põhikooli inglise keele õpetaja kutse taotlemiseks on inglise filoloogia kõrvalainena kohustuslik.

Õppeainete loetelu

- Märkused: 1. Kõik kursused lõpevad eksamiga.
2. Seminaridest osavõtt on kohustuslik.

Bakalaureuseõppe (160 AP) Alamaste (40 AP)

	Peaaine	Kõrvalaine
1. Keelepraktika:	24 AP	12 AP
– tekstianalüüs + kuulamine + lektüür		
– foneetika		
– grammatika I (morfoloogia)		
– kirjutamine		
2. Sissejuhatus keeleteadusesse	2 AP	2 AP*
3. Sissejuhatus kirjandusteadusesse	1 AP	1 AP*
4. Inglise keelt kõnelevate maade kultuur ja ühiskond	4 AP	2 AP
5. Inglise keelt kõnelevate maade ajalugu	2 AP	2 AP
6. Sissejuhatus germaani filoloogiasse	2 AP	2 AP**
7. Maailmakirjandus	3 AP	
8. Ladina keel	2 AP	

Keskaste (35 AP)

1. Keelepraktika:	14 AP	6 AP
– kirjandusliku teksti analüüs + lektüür		
– foneetika		
– grammatika 2 (süntaks)		
– tõlge		
2. Inglise keele teooria	4 AP	4 AP
3. Inglise keele ajalugu I	2 AP	2 AP
4. Leksikoloogia	1 AP	1 AP*
5. Stilistika	2 AP	2 AP*
6. Inglise kirjandus	4 AP	4 AP
7. Valikkursus (2)	3 AP	
8. Seminaritöö	4 AP	
9. Eesti keel	1 AP	

Märkused inglise filoloogiat kõrvalainena õppijatele:

* Ei ole kohustuslik filoloogiliste erialade üliõpilastele.

** Ei ole kohustuslik saksa filoloogia üliõpilastele.

Et koguda vajalik hulk ainepunkte, võib valida vabalt inglise filoloogia õppetooli keskastme kursuste hulgast.

Ülemaste (30 AP)

Inglise keele ja kirjanduse eriharu

I. Kohustuslikud ained

1. Keele ajalugu II	2 AP
2. Üldkeeleteadus	2 AP
3. Tõlketeooria	2 AP
4. Inglise ja ameerika kirjandus	4 AP

II. Suunatud valikained (vähemalt 6 AP ulatuses)

5. Semantika	2 AP
6. Tekstilingvistika	2 AP
7. Teoreetiline foneetika	2 AP
8. Kirjandusteooria	2 AP
9. Valikkursused	4 AP
10. Bakalaureusetöö	10 AP

Tõlkeeriharu (võetakse vastu katsete alusel)

1. Tõlketeeoria	4 AP
2. Semantika või	2 AP
3. Tekstilingvistika	2 AP
4. Tõlkeseminarid	
– suuline tõlge	10 AP
– kirjalik tõlge	4 AP
5. Bakalaureusetöö	10 AP

Magistriõpe (80 AP)

I. Kohustuslikud üldained	12 AP
1. Teadustöö metodoloogia	2 AP
2. Arvutiõpetus	2 AP
3. 2. või 3. võõrkeel	4 AP
4. Haridusteooria	2 AP
5. Eriaine õpetamise metoodika	2 AP
II. Kohustuslik erialakursus	14 AP
1. Laiem eriala	8 AP
2. Kitsam eriala	6 AP
III. Valikkursused	12 AP
1. Erialained	6 AP
2. Vabained	6 AP
IV. Magistritöö	44 AP

Antavate kraadide nimetused:

1. filoloogibakalaureus (inglise filoloogia) *Bachelor of Arts (English language and literature)*
2. filoloogiamagister (inglise keel või inglise kirjandus või inglise keele õpetamise metoodika) *Master of Arts (English või English literature või ELT Methodology)*

SAKSA FILOLOOGIA PEAAINENA

Kinnitatud germaani-romaani filoloogia osakonna nõukogus 11. mail 1994. a.

ÕPPEKAVA

Ülikooli nimetus: Tartu Ülikool

Teaduskond: filosoofia

Õppekava nimetus eesti keeles: saksa filoloogia

Õppekava nimetus inglise keeles: *German language and literature*

Nominaalse õppeaja kestus aastates: 4 + 2

Õppekava lühiannotsioon: saksa filoloogia õpetamine peainena toimub kahes astmes: bakalaureuse- ja magistriõpe.

Täieliku ülikoolikursuse kestus saksa filoloogia erialale astunuile on 160 AP ja see koosneb järgmistest osadest:

1. Peaaine (saksa filoloogia) põhikursus 105 AP
2. Kõrvalaine(d) 39 AP
3. Vabalt valitud ained 16 AP

Kõrvalaineid võib valida vabalt kõigi Tartu Ülikoolis kõrvalalana õpetatavate ainete hulgast. Taotlemaks õigust õpetada teist võõrkeelt põhikooli tasemel tuleb õppida seda vähemalt keskastmes (39 AP).

Vabalt valitavateks aineteks saksa filoloogia erialal on soovitatav (mitte kohustuslik) valida võõrkeeli (inglise, prantsuse, skandinaavia jne.), eesti keele stilistika kursus, informaatika jne.

Õppetöö saksa filoloogia erialal toimub kolmes astmes: alam-, kesk- ja ülemastmes. Ülemastmel lõpeb bakalaureuseeksamiga ja bakalaureusetöö kaitsmisega, millega omandatakse saksa filoloogia bakalaureuse kraad.

Õppeainete loetelu

Alamaste (38 AP)

1. Praktiline saksa keel	24 AP
tekstianalüüs	
konversatsioon	
foneetika	
grammatika	
kirjutamine	
kuulamine	

2. Sissejuhatus keeleteadusesse	2 AP
3. Sissejuhatus kirjandusteadusesse	1 AP
4. Saksa keelt kõnelevate maade kultuur ja ühiskond	2 AP
5. Saksa keelt kõnelevate maade ajalugu	2 AP
6. Sissejuhatus germaani filoloogiasse	2 AP
7. Maailmakirjandus	3 AP
8. Ladina keel	2 AP

Keskaste (38 AP)

Alates keskastmest on võimalik valida lingvistilise ja kirjandusliku suuna vahel. 32 ainepunkti ulatuses on programm ühine (keskaste kohustuslikud ained), lisaks tuleb koguda ainepunkte valikuliselt pakutavate ainete hulgast.

1. Praktiline saksa keel tekstianalüüs konversatsioon grammatika II (süntaks) tõlge	14 AP
2. Teoreetiline grammatika I	2 AP
3. Leksikoloogia	2 AP
4. Stilistika	2 AP
5. Saksa keele ajalugu I	2 AP
6. Kirjanduslooline proseminar	2 AP
7. Kirjandusmetoodiline proseminar	2 AP
8. Kirjandusteoreetiline proseminar	2 AP
9. Semestritöö	2 AP
10. Filosoofia ajalugu	2 AP
11. Saksa filoloogia õppetooli pakutavaid valik- aineid keele- või kirjandusteadusele spetsialiseerujatele	6 AP

Ülemaste (29 AP)

1. Praktiline saksa keel	2 AP
2. Üldkeeleteadus	2 AP
3. Kohustuslik kirjandusteaduslik ülemseminar	2 AP
4. Saksa filoloogia õppetooli pakutavaid valikaineid (keele- või kirjandus- teadusele spetsialiseerujatele)	11 AP
5. Diplomiseminar (bakalaureuseseminar)	2 AP
6. Diplomitöö (bakalaureusetöö)	10 AP

SAKSA FILOLOOGIA KÕRVALAINENA

Saksa filoloogiat kõrvalainena on võimalik õppida alam- ja keskastmes (vastavalt 18 ja 21 õppenädala ulatuses). Eelduseks on saksa keele oskus vähemalt üldhariduskooli keskkoolikursuse tasemel või saksa keele algkursuse läbimine Tartu Ülikoolis mahus vähemalt 4 õppenädalat.

Alamaste (18 AP)

Saksa filoloogia õpetamine kõrvalainena erineb filoloogidel ja mittefiloloogidel; viimastel tuleb kuulata filosoofiateaduskonna filoloogia erialadele kohustuslikke sissejuhatavaid üldaineid (programmis tähistatud tärniga), filoloogidel pole nende kordamine vajalik. Selle arvelt võivad teiste erialade filoloogid, kes valivad saksa filoloogia alamastmes, saada rohkem praktilist saksa keelt.

1. Praktiline saksa keel (grammatika, foneetika, tekstianalüüs, konversatsioon)	8–14 AP
2. Saksa keelt kõnelevate maade kultuur ja ühiskond	2 AP
3. Saksa keelt kõnelevate maade ajalugu	2 AP
*4. Sissejuhatus germaani filoloogiasse	2 AP
*5. Sissejuhatus keeleteadusse	2 AP
*6. Sissejuhatus kirjandusteadusse	2 AP

Keskaste (18 AP)

Keskaste on diferentseeritud filoloogidele ja mittefiloloogidele. Mittefiloloogidel tuleb kuulata saksa filoloogia eriala kohustuslikke üldaineid (programmis tähistatud tärniga), filoloogidel pole kursuste kordamine saksa keeles kohustuslik ning nad võivad oma programmi teoreetiliste ainete osas koostada vabalt saksa filoloogia õppetooli pakutavate teoreetiliste valikkursuste hulgast.

1. Praktiline saksa keel	6 AP
*2. Teoreetiline grammatika	2 AP
*3. Leksikoloogia	2 AP
*4. Stilistika	2 AP
*5. Kohustuslik kirjandusteaduslik seminar (valikuliselt)	2 AP
6. Saksa filoloogia õppetooli pakutavad valikained	Vajaliku punktide arvu ulatuses

Antavate kraadide nimetused

1. filoloogibakalaureus (saksa filoloogia), *Bachelor of Arts (German language and literature)*
2. filoloogiamagister (saksa keel või saksa kirjandus või saksa keele õpetamise metoodika), *Master of Arts (German või German Literature või German LT Methodology)*

PRANTSUSE FILOLOOGIA

Kinnitatud germaani-romaani filoloog-
gia osakonna nõukogus 11. mail 1994. a.

Õppekava

Ülikooli nimetus: Tartu Ülikool

Teaduskond: filosoofia

Õppekava nimetus eesti keeles: romaani filoloogia, prantsuse fi-
loloogia eriala

Õppekava nimetus inglise keeles: *Romanic philology, speciality of
French philology*

Nominaalse õppeaja kestus aastates: 4 + 2 + 4

Õppekava lühiannotatsioon: prantsuse filoloogia õpetamine toi-
mub kolmes astmes: põhi-, magistri- ja doktoriõpe.

Prantsuse filoloogia põhiõppe ülemastmes on kaks eriharuru: tõlke
ja kirjanduse ning keeleteaduse haru.

Prantsuse filoloogia põhiõppe maht on 160 õn. ja see koosneb:

	ühe eriharuga	kahe eriharuga
prantsuse filoloogia põhikursus	92 õn.	100 õn.
kohustuslikud ained	12 õn.	12 õn.
kõrvalaine	40 õn.	40 õn.
valikained (vastavalt eriharude arvu valikule)	15 õn.	8 õn.

Kohustuslikud üldained

Inglise (või mõni muu) keel 2 õn.

Eesti keel 2 õn.

Sissejuhatus keelet. 1 õn.

Sissejuhatus kirjandust. 1 õn.

Kirjandus (v.a. prantsuse) 3 õn.

Ajalugu (v.a. Prantsuse) 3 õn.

Prantsuse filoloogia põhiõppe jaguneb 3 astmeks: alam-, kesk- ja
ülemaste. Põhiõppe lõpeb eksami ja dipomitööga, mille sooritanu ning
kaitsnu saab ülikooli diplomi (litsentsiaadikraadi).

Magistriõpingud lõpevad magistritöö kaitsmisega.

Doktoriõpe on eelneva jätkuks, ette valmistades prantsuse filoo-
gia juhtivaid spetsialiste.

Õppeainete loetelu

(Kõik kursused lõpevad kas eksamiga või arvestusega)

Alamaste (29 õn.)

Tekstianalüüs	4 õn.
Foneetika	1 õn.
Grammatika	4 õn.
Konversatsioon / Red.	6 õn.
Tõlge prantsuse keelde	2 õn.
Tõlge eesti keelde	2 õn.
Suulisest kõnest arusaamine	1 õn.
Prantsusmaa kultuurilugu	3 õn.
Sissejuhatus romaani filoloogiasse	1 õn.
Teine romaani keel	2 õn.
Ladina keel	3 õn.

Keskaste (38 õn.)

Tekstianalüüs	2 õn.
Konversatsioon/rektsioon	5 õn.
Grammatika	2 õn.
Suuline tõlge	2 õn.
Tõlge eesti keelde	3 õn.
Tõlge prantsuse keelde	3 õn.
Prantsuse teater (lugemine)	1 õn.
Seminar ja seminaritöö	4 õn.
Prantsusmaa kultuurilugu	3 õn.
Romaani keelte ajalugu	1 õn.
Prantsuse keele ajalugu	2 õn.
Prantsuse kirjandus	1 õn.
Semantika	1 õn.
Leksikoloogia	1 õn.
Teine romaani keel	2 õn.
Ladina keel	3 õn.
Itaalia / Hispaania kultuurilugu	2 õn.

Ülemaste
(Kokku ühe eriharuga 25 õn., kahe eriharuga 33 õn.)

Ühised ained

Prantsusmaa kultuurilugu	2 õn.	
Stilistika	1 õn.	
Teine romaani keel	2 õn.	
Keeleteadus	1 õn.	
Itaalia / Hispaania kultuurilugu	1 õn.	7 õn.

Keeleteaduse eriharu

Prantsuse-eesi kontrastiivse keeleteaduse seminar	4 õn.	
Prantsuse keeleteadus	2 õn.	
Romaani filoloogia seminar	2 õn.	8 õn.

Tõlke ja kirjanduse eriharu

Suuline tõlge	1 õn.	
Tõlge eesti keelde	2 õn.	
Tõlge prantsuse keelde	1 õn.	
Eesti keel	2 õn.	
Prantsuse kirjanduse seminar	2 õn.	8 õn.
Seminar ja diplomitöö (ühest eriharust)		10 õn.

Magistriõpe (40 õn.)

Valikained	6 õn.
Seminar	4 õn.
Magistritöö	30 õn.

Doktoriõpe (40 õn.)

Dokoritöö

Nii magistri- kui ka doktoriõpe toimub konsultatsioonide vormis.

Antavate kraadide nimetused:

prantsuse filoloogia bakalaureus	<i>(Bachelor of Arts)</i>
prantsuse filoloogia magister	<i>(Master of Arts)</i>
prantsuse filoloogia doktor	<i>(Doctor of Philosophy)</i>

KLASSIKALINE FILOLOOGIA

Kinnitatud germaani-romaani filoloogia
nõukogus 11. mail 1994. a.

Õppekava

Ülikooli nimetus: Tartu Ülikool

Teaduskond: filosoofia

Õppekava nimetus eesti keeles: klassikaline filoloogia

Õppekava nimetus inglise keeles: *classical philology*

Nominaalse õppeaja kestus aastates: põhiõpe 4 aastat, magistriõpe
2 aastat, doktoriõpe 4 aastat.

Lühiannotatsioon: klassikalise filoloogia eriala kolmeastmelise
stuumiumi (põhi-, magistri- ja doktoriõpe) esimene aste, põhiõpe, hõl-
mab mahult 160 ainepunkti, mis jaotub neljale aastale. Põhiõpe jagu-
neb kaheks haruks: 1) ladina keel ja kirjandus ning 2) kreeka keel ja
kirjandus. Mõlema eriharu programmis kuuluvad erialaainete juur-
de aineprogrammiga seostuvad kohustuslikud üldained. Keskastmele
üleminekuks on vajalik inglise ja saksa keele oskus.

Alamastmes omandatakse põhiteadmised kreeka või ladina kee-
lest, antiikkirjandusest, mütoloogiast ja ajalooast. Kesk- ja ülemastmes
ladina ja kreeka keelest lisandub autoritektstide analüüs eri kirjandus-
žanritest ja -perioodidest ning keeleajaloolised distsipliinid. Põhi-
õppes on kaks seminaritööd: antiikkultuurist (alamaste), proosa või
luule (keskaste). Ülemastmes on diplomiseminar ja diplomitöö.

Eriharude mahud on järgmised:

1) ladina keel ja rooma kirjandus peaaainena: koos kohustuslike
erialaste üldainetega 105 AP. Astmeti: 31 (alamaste), 34 (keskaste),
40 (ülemaste);

2) kreeka keel ja kirjandus peaaainena: koos kohustuslike erialaste
üldainetega — 105 AP (astmeti 31 + 34 + 40).

Soovitavad kõrvalained on ladina eriharus kreeka keel ja kirjan-
dus ja kreeka eriharus ladina keel ja kirjandus. Sõltuvalt keele- või
kirjandussuunilusest on soovitatav valida üldkursusi keeleteadusest,
kirjandusteadusest ja -ajalooast, semiootikast, filosoofiast, ajalooast vm.

Kõrvalainena ladina või kreeka keele valinutel on autoritektstide
ja teoreetiliste keelekursuste maht sama, mis alamastmes — 7 AP,
keskastmes pole üldained kohustuslikud. Kõrvalainena on alamastme
maht nii ladina kui kreeka haru puhul 22 AP, keskastme maht 23 AP.

Põhiõpe lõpeb erialaeksamiga ja kirjaliku uurimusega (diplomitöö). Põhiõppe lõpetanu saab ülikooli diplomi ja esimese astme teaduskraadi (bakalaureus). Põhiõppe lõpetanud võivad töötada õpetajatena, tõlkijadena, olenevalt lisaerialast ka teistel filoloogilist kompetentsi nõudvatel kohtadel.

Magistriõppesse võetakse bakalaureuseeksami ja diplomitöö tulemuste järgi kolmes eriharus: 1) ladina keel ja kirjandus, 2) kreeka keel ja kirjandus, 3) antiikaja kultuur. Magistriõpe lõpeb eksami ja magistritöö kaitsmisega.

Doktoriõpe on jätkuks magistriõppele ja lõpeb doktoritöö kaitsmisega. Nii magistri- kui doktoriõpe on oma sisult süvendatud aineõpingud vastavalt individuaalplaanidele (autoritektid ja teoreetilised kursused).

Klassikalise filoloogia põhiõppe aineplaan

LADINA KEEL JA ROOMA KIRJANDUS

Alamaste. (31 AP, sellest 16 AP kohustuslikke üldaineid)

Eesmärgiks on anda lähteteadmised ladina keelest ja antiikaja kultuuriloost (ajalugu, kirjandus, mütoloogia). Alamastmesse kuulub ka 8 AP ulatuses tänapäeva võõrkeelt (saksa ja/või inglise keel) — üleminekuks keskastmele on vajalik inglise ja saksa keele oskus, mis võimaldab töötada erialakirjandusega.

Alamastme ained (15 AP)

1. Ladina keele algkursus	6 AP
2. Ladina autorid	4 AP
3. Ladina keele morfoloogia ja süntaksi peajooned	3 AP
4. Proseminar antiikkultuurist	2 AP

Kohustuslikud üldained (16 AP)

5. Kreeka ja rooma kirjandus	3 AP
6. Antiikmütoloogia	1 AP
7. Kreeka ja rooma ajalugu, topograafia	6 AP
8. Tänapäeva võõrkeel	8 AP
9. Keeleteaduse põhimõisted	1 AP

Kõrvalainena on üldained kohustuslikud 7 AP ulatuses

Keskaste (34 AP)

1. Ladina autorid I 16 õn.	
1) Proosaautorid	5 AP
2) Eepika	5 AP
3) Luule	6 AP
2. Ladina keele ajalooline fonoloogia ja morfoloogia	2 AP
3. Ladina meetrika	1 AP
5. Seminar (seminaritöö)	4 AP

Kohustuslikud üldained (11 AP)

6. Kreeka keel	6 AP
7. Sissejuhatus erialasse	1 AP
8. Antiikaja olmekultuur	1 AP
9. Antiigipärand Euroopas	1 AP
10. Emakeele õigekeelsus	2 AP

Ülemaste (40 AP)

1. Ladina autorid II	16 AP
1) Proosaautorid	7 AP
2) Draama	4 AP
3) Luule	3 AP
4) Varakristlik kirjandus	2 AP
2. Ladina keele ajalugu	2 AP
3. Diplomiseinar ja diplomitöö	10 AP

Kohustuslikud üldained

4. Antiikfilosoofia	3 AP
5. Klassikaliste keelte õpetamise meetoodika	2 AP
6. Retoorika ja stilistika	2 AP
7. Leksikoloogia	2 AP
8. Maailmakirjandus	4 AP

KREEKA KEEL JA KIRJANDUS

Alamaste

Eesmärgiks on anda lähteteadmised kreeka keelest ja antiikaja kultuuriloost (ajalugu, kirjandus, mütoloogia). Alamastmesse kuulub ka 8 AP ulatuses tänapäeva võõrkeelt (saksa ja/või inglise keel) — üleminekuks keskastmele on vajalik inglise ja saksa keele oskus, mis võimaldab töötada erialakirjandusega.

Alamastme ained kreeka keelest (15 AP)

1. Kreeka keele algkursus	6 AP
2. Kreeka autorid	4 AP
3. Kreeka keele morfoloogia ja süntaksi peajooned	3 AP
4. Proseminar antiikkultuurist	2 AP

Kohustuslikud üldained (16 AP)

5. Kreeka ja rooma kirjandus	3 AP
6. Antiikmütoloogia	1 AP
7. Kreeka ja rooma ajalugu, topograafia	3 AP
8. Kaasaegne võõrkeel	8 AP
9. Keeleteaduse põhimõisted	1 AP

Kõrvalainena on üldained kohustuslikud 7 AP ulatuses.

Keskaste (34 AP)

1. Kreeka autorid I. — 16 AP	
1) Proosaautorid	6 AP
2) Eepika	5 AP
3) Luule	2 AP
4) Atika draama	2 AP
5) Evangeelium	1 AP
2. Kreeka keele ajalooline fonoloogia ja morfoloogia	2 AP
3. Kreeka meetrika	1 AP
5. Seminar (seminaritöö)	4 AP

Kohustuslikud üldained (11 AP)

6. Ladina keel	6 AP
7. Sissejuhatus erialasse	1 AP

8. Antiikaja olmekultuur	1 AP
9. Antiigipärand Euroopas	1 AP
10. Emakeele õigekeelsus	2 AP

Ülemaste (40 AP)

1. Kreeka autorid II 16 AP	
1) Proosaautorid	6 AP
2) Atika draama	5 AP
3) Luule (bukoolika)	2 AP
4) Vanaatika komöödia	3 AP
2. Kreeka keele ajalugu ja dialektid	2 AP
4. Valikkursus kreeka keelest	3 AP
5. Diplomiseminar ja diplomitöö	10 AP

Kohustuslikud üldained

6. Antiikfilosoofia	3 AP
7. Klassikaliste keelte õpetamise metoodika	2 AP
8. Maailmakirjandus	4 AP

Magistriõpe 40 AP

Magistriõppesse saab astuda järgmistel erialadel:

- 1) ladina keel ja rooma kirjandus
- 2) kreeka keel ja kirjandus
- 3) antiikaja kultuur

Magistriõppe programm

1. Antiigiuurimuste ja klassikalise filoloogia ajalugu	2 AP
2. Teadustöö metoodika	1 AP
3. Valikained	7 AP
4. Seminar	5 AP
5. Magistrieksam	5 AP
6. Magistritöö	20 AP

Doktoriõpe (40 AP)

1. Doktoritöö	40 AP

Klassikalisest filoloogias saab kaitsta järgmisi teaduskraade:

- 1) magister (*magister artium, Master of Arts*) kreeka filoloogia, ladina filoloogia, antiikkultuuri alal;
- 2) doktor (*PhD — Doctor Philosophiae, Doctor of Philosophy*) kreeka filoloogia, ladina filoloogia, antiikkultuuri alal.

HISPAANIA FILOLOOGIA

Kinnitatud germaani-romaani osakonna
nõukogus 11. mail 1994. a.

Õppekava

Ülikooli nimetus: Tartu Ülikool

Teaduskond: filosoofia

Õppekava nimetus eesti keeles: romaani filoloogia, hispaania filoloogia eriala

Õppekava nimetus inglise keeles: *Romanic philology, speciality of Spanish philology*

Nominaalse õppeaja kestus aastates: 4 + 2 + 4

Õppekava lühiannotatsioon: hispaania filoloogiat õpetatakse kolmes astmes: põhi-, magistri- ja doktoriõpe.

Hispaania filoloogia põhiõppe mahuks on 160 AP ja see koosneb:

hispaania filoloogia põhikursus	93 AP
kõrvalained	39 AP
ülejäänud, sh. kohustuslikud üldained	28 AP

Kõrvalaineteks soovitatavad erialad: prantsuse filoloogia, filosoofia, üldkeeleteadus, maailmakirjandus, semiootika, kirjandusteooria, sotsioloogia, pedagoogika.

Kohustuslikud üldained on ladina keel, sissejuhatus kirjandus- ja keeleteadusesse, eesti keel ja arvutipraktika.

Hispaania filoloogia põhiõpe jaguneb 3 astmeks: alam-, kesk- ja ülemaste. Põhiõpe lõpeb diplomitööga, selle kaitsnu saab ülikooli diplomi (litsentsiaadikraadi).

Hispaania filoloogia põhiõpe annab vajalikud teadmised nii hispaania keelest, kirjandusest kui ka kultuurist laiemas mõttes, hõlmates ühtlasi hispaania keele baasil ladinaameerika studiumi. Põhiõppe lõpetanud võivad töötada tõlkijatena, tõlkidena, hispaania (või mõne teise romaani keele) õpetajaina, filoloogilisel alal laiemalt või ka ainevaldkonna tundjaina väljaspool põhieriala.

Magistriõpingud lõpevad eksamiga ja magistritöö kaitsmisega. Magistriõpe annab eelduse töötamiseks hispaania filoloogia õppejõuna, hispaania keele ja kirjanduse eriteadlasena.

Doktoriõpe on eelneva jätkuks, valmistades ette eriala juhtivaid spetsialiste.

Õppeainete loetelu: kõik kursused lõpevad kas eksami või arvestusega.

Alamaste (31 AP)

1. Hispaania keel	23 AP
Konversatsioon	
Praktiline tõlge	
Kõne kuulamine	
2. Hispaania kultuurilugu	2 AP
3. Ladina-Ameerika kultuurilugu	1 AP
4. Sissejuhatus hispaania kirjandusse	3 AP
5. Sissejuhatus romaani filoloogiasse	2 AP

Keskaste (34 AP)

1. Hispaania keel	17 AP
Tekstianalüüs	
Konversatsioon	
Grammatika	
2. Hispaania keele ajalugu	3 AP
3. Leksikoloogia	2 AP
4. Hispaania ja Ladina-Ameerika uuem ajalugu	3 AP
5. Sissejuhatus Ladina-Ameerika kirjandusse	2 AP
6. Hispaania kirjandus	3 AP
7. Ladina-Ameerika kirjandus	2 AP
8. Seminaritöö	2 AP

Ülemaste (27 AP)

1. Hispaania keel	7 AP
Grammatika	
Tõlge hispaania keelde	
Tõlge eesti keelde	
2. Valikkursused	2 AP
3. Seminaritöö	2 AP
4. Diplomitöö	10 AP
5. Hispaania keele ja kirjanduse eriharu erikursused	6 AP

Magistriõpe (40 AP)

1. Magistriksam
2. Magistritöö

Doktoriõpe (40 AP)

1. Doktoritöö

Märkus: nii magistri- kui ka doktoriõpe toimub konsultatsioonide vormis.

Antavate kraadide nimetused:

1) hispaania filoloogia bakalaureus	<i>(Bachelor of Arts)</i>
2) hispaania filoloogia magister	<i>(Master of Arts)</i>
3) hispaania filoloogia doktor	<i>(Doctor of Philosophy)</i>

ROOTSI FILOLOOGIA

Kinnitatud germaani-romaani filoloogia osakonna nõukogu 11. mail 1994. a.

Õppekava

Kuna on ainult üks või kaks õppejõudu, peab olema võimalik kursuseid edasi lükata, varem teha, kokku tõmmata või osadeks lahutada.

Kohustuslikud ained: põhiliselt samad, mis saksa ja inglise filoloogia puhul. Rootsi filoloog peab ka läbi tegema lühikese või pika saksa või inglise keele kursuse vastava õpetooli juures.

Ladina keel	1 AP
Kodanikukaitse	2 AP
Sissejuhatus keeleteadusesse	2 AP
Sissejuhatus kirjandusteadusesse	1 AP
Saksa või inglise keel	4–6 AP või rohkem
Rootsi keele ja kirjandus pluss kohustuslikud ained:	90–105 AP.

Vabalt valitavad ained

Teine võõrkeel	4 AP
Eesti keel (stilistika)	1 AP
Filosoofia ajalugu	2 AP
Informaatika	1 AP
Maailmakirjandus	X AP
<i>etc.</i>	

Esimene aasta — alamaste; ka kõrvaleriala (sel juhul lisada 3. semestri kirjandus)

1. sem. Praktiline keel ja pisut kirjandust. AE	10–14 AP
Maiskonnteadus. A	1–2 AP
2. sem. Praktiline keel. AE	4 AP
Maiskonnteadus. A	1–2 AP
Rootsi moodne kirjandus ja vastav kirjandusajalugu (Lagerlöfist saadik). E	5 AP
Teoreetiline grammatika (kui seda ei ole muus germaani keeles õpitud). A	2 AP
Teoreetiline foneetika. E	2 AP
Keeleajaloo lühikursus. E	2 AP

Seminaritöö (kirjand/*term paper*) ja ettevalmistavad tunnid, referaadi- ja uurimisharjutused; soovitatav kirjandusest 2 AP

Teine aasta — keskaste

3. sem.	Praktiline keel, tekstid, romaan. A/E	10 AP
	Vanem rootsi kirjandus ja kirjandusajalugu: Ruunidest Strindbergini. E	6 AP
	Massikommunikatsioonid, eriti ajalehed. A	2 AP
	Morfoloogia. A	2 AP
	Germaani keelte ajalugu. E	2 AP
	Valikaine: Teadustöö teooria ja metoodika. A	2–3 AP
4. sem.	Stilistika, süvenemine kirjandusse. E	4–6 AP
	Tõlkeseminar. A	4 AP
	Hääldamist ja foneetikat. A	2 AP
	Teoreetiline grammatika, süvenemine eri aspektidesse. A	2 AP
	Norra/taani/islandi keel passiivselt, ülevaade kirjandusest ja kultuurist. A/E	2 AP
	Semestritöö, soovitatav grammatikast	2 AP

Kolmas aasta — ülemaste

5–6 sem.	Kirjandusse süvenemine:	
	5. semester: 18. ja 19. sajandi kirjandus;	
	6. semester: seminarid veel vanemast kirjandusest koos keeleajalooliste tähelepanekutega vanemate tekstide põhjal. E. Kokku	8 AP
	Tõlkeseminar. A	4 AP
	Norra/taani/islandi keel; mitte sama, mis eelmisel semestril; kokku peaks õppima vähemalt kahte teist skandinaavia keelt. A/E	2 AP
	Leksikoloogia. E	1 AP
	Fraseoloogia, konversatsioon. A	2 AP
	Võib lisada: Semantika. A/E	2 AP
	Grammatika teooria. A	2 AP
	Lingvistikakursuseid. A/E	X AP
	Diplomitöö (= teaduslik kirjand)	10 AP
	Lõpueksam, keel ja kirjandus	

LÄROPLAN — SVENSKA SPRÅKET OCH LITTERATUREN, HUVUDÄMNE VID TARTU UNIVERSITET

Eftersom det för det mesta bara finns en eller två undervisande lärare i ämnet **Svenska språket och litteraturen**, måste det vara möjligt att genomföra kurserna i annan ordning, dela upp dem i mindre enheter eller föra ihop flera kurser till en.

Obligatoriska ämnen: Huvudsakligen samma som hos ämnena tysk filologi och engelsk filologi. Obligatoriskt för en svensk filolog är någon längre eller kortare studiekurs i engelska eller tyska vid resp. lärostol. Med ap menas ainepunkt: studievecka: ca en lektions undervisning i veckan och/eller eget arbete. Alltså:

- 1 ö.n. latin
- 2 ö.n. medborgarkunskap
- 2 ö.n. intorduktion till språkvetenskapen
- 1 ö.n. introduktion till litteraturvetenskapen
- 4–6 ö.n. — eller mer — tyska eller engelska
- Fritt valda ämnen:** 4 ö.n. annat främmande språk
- 1 ö.n. estniska (stilistik)
- 2 ö.n. filosofiens historia
- 1 ö.n. informatik (datakunskap)
- X ö.n. världslitteraturen
- etc

Svenska — första året = "alamaste";
även bifack = "körvaleriala"

1 term. Praktisk svenska och litet litteratur.		
	A/E	10–14 ö.n.
	Realia. A	1–2 ö.n.
2 term. Praktisk svenska. AE		4 ö.n.
	Realia. A	1–2 ö.n.
	Svensk litteratur from Lagerlöf. E	5 ö.n.
	Teoretisk grammatik (om detta inte har lästs tillsammans med annat germ. språk. A.	2 ö.n.
	Teoretisk fonetik. E	2 ö.n.
	Språkhistoria. E	2 ö.n.
	Tvåbetygsuppsats (= term paper) och förberedande undervisning, referatövning, övningar i forskning; företrädesvis om skönlitteratur	2 ö.n.

Svenska — andra året — "keskaste"

3 term.	Praktisk svenska, texter, roman. A/E	12 ap
	Äldre svensk litteratur (Från Runorna till Strindberg t ex). E	6 ö.n.
	Massmedia, tidningspråk. A	2 ö.n.
	Ordbildning och morfologi. A	2 ö.n.
	De germanska språkens språkhistoria. E	2 ö.n.
	Vetenskaplig metodik (tsittval). A	2-3 ö.n.
4 term.	Stilistik, litterär fördjupning (1732-firmåt). E	4-6 ö.n.
	Översättningsseminarium. A	4 ö.n.
	Uttalstråning med fonetikrepetition. A	2 ö.n.
	Teoretisk grammatik, fördjupning. A	2 ö.n.
	Norska/danska/isländska — passivt: översikt av litteratur och kultur; sammanlagt ska minst två <u>andra</u> nordiska språk studeras	2 ö.n.
	passivt Fyrbetygsuppsats; företrädesvis om språk/grammatik	2 ö.n.

Svenska — tredje året = "ülemaste"

5-6 term.	Fördjupning i äldre litteratur, dvs före 1732, läsning av äldre texter, gärna till- sammans med språkhistoriska i akttagelser. E	8 ö.n.
	Översättningsseminarium. A	4 ö.n.
	Norska/danska/isländska. passivt; ej samma ämne som föregående år. A	2 ö.n.
	Lexikonkunskap. E	1 ö.n.
	Fraseologi, konversation. A	2 ö.n.
	Dessutom om möjligt: Semantik.	
	A/E	2 ö.n.
	Mer grammatikteori. A	2 ö.n.
	Konversation. A	2 ö.n.
	Lingvistikkurser. A/E	? ö.n.
	Diplomarbeta (större uppsats)	8 ö.n.
	Sluttentame, språk och litteratur	

Kurserna bör kunna förlängas eller förortas; huvudsaken är att studenterna får ihop 90-115 ö.n. i själva svenskämnet och 160 ö.n. allt som allt.

- A = arvestus — fritt vald kontroll- eller förhørsform; bör föregå tentamen i viktigare kurser, ofta skriftling, för det mesta ej betygsatt, dvs studenten får "arvestatud" eller har kört.
- E = eksam — tentamen; oftast muntlig. Studenten betygsätts 2-4: 2 = icke godkänd, 3 = godkänd, 4 = bra, 5 = mycket bra.
- AP (ainepunkt) = ön. (öppenädal) en veckotimmas undervisning och/eller eget arbete per termin.

SKANDINAVISTIKA (SKANDINAAVIA KEELED) ERIHARU

Kinnitatud germaani-romaani filoloogia
osakonna nõukogus 11. mail 1994. a.

TAANI/NORRA FILOLOOGIA

Õppekava

Õpingud eriharus toimuvad kahes järgus:

- I. Keel 1: õpitakse ühte skandinaavia (rootsi, norra, taani) keelt ja saadakse ülevaade vastava maa kirjandusest (alam-, kesk- ja ülemaste).
- II. Skandinavistika: jätkatakse süvendatult valitud skandinaavia (põhi-) keelega, mille kõrvale õpitakse veel kahte skandinaavia keelt ja sinna kuuluvat kirjandust (kesk- ja ülemaste).

KEEL 1

Kohustuslikud üldained (17 õn.)

1A. Inglise keel (teise võõrkeelena)	GR	-0-4-E
1B. Saksa keel (teise võõrkeelena)	GR	-0-4-E
2. Ladina keel	GR (FT: KF)	-0-2-E
3. Eesti keel	GR (FT: EF)	-0-2-E
4. Sissejuhatus keeleteadusse	GR	-0-2-E
5. Sissejuhatus kirjandusteadusse	GR	-0-1-E
6. Sissejuhatus filosoofiasse	GR	-0-5-E

Alamaste

1A. Praktiline rootsi keel	GR	-1-9-15 AE
1B. Praktiline norra keel	GR	-1-9-15 AE
1C. Praktiline taani keel	GR	-1-9-15 AE
2. Vastava maa kultuur ja ühiskond (maiskonnalugu)	GR	-1-2 E
3. Vastava maa kirjandus (ülevaade ja 20. sajand)	GR	-1-1 E

Keskaste

1.	Praktiline keel (A, B või C)	GR -2-8 AE
2.	Vastava kirjanduse ajalugu	GR -2-1 E
3.	Vastava keele fonetika	GR -2-1 E
4.	Teoreetiline grammatika	GR -2-2 A
5.	Vastava keele ajalugu	GR -2-1 A
6.	Teadustöö metoodika	GR -2-1
7.	Seminaritöö	GR -2

Ülemaste

1.	Praktiline keel ja tekstianalüüs	GR -3-6-8 AE
2.	Kirjandusajalugu (jätkub)	GR -3-1 E
3.	Massikommunikatsioon, ajalehe jne. stiile	GR -3-2
4.	Diplomitöö/kolmepunktkirjand	

SKANDINAAVIA KEELED

(Kesk- ja ülemaste)

1A.	Praktiline rootsi keel	GR 1 Põhikeel 1, 2, 3
1B.	Praktiline norra keel	GR 1 võib vahetada
1C.	Praktiline taani keel	GR 2
2.	Germaani keelte ajalugu	GR 1
3.	Vana islandikeel	GR 1
4A.	Rootsi kirjandus	GR 1
4B.	Norra kirjandus	GR 1 võib vahetada
4C.	Taani kirjandus (Põhikeeles seminar, lisakeeles loeng)	GR 2
5A.	Rootsi keele ajalugu	GR 2
5B.	Norra keele ajalugu	GR 2
5C.	Taani keele ajalugu	GR 2
6.	Skandinaaviamaade kultuur ja ühiskond (maiskonnalugu)	GR 2
7.	Stilistika	GR 2

3.6. PSÜHHOOGIA OSAKOND

Kinnitatud psühholoogia osakonna nõukogus 19. mail 1994. a.

Õppekava

Ülikooli nimetus: Tartu Ülikool

Õppekava nimetus eesti keeles: psühholoogia

Õppekava nimetus inglise keeles: *psychology*

Nominaalse õppeaja kestus aastates: 4 + 2 + 4

Õppekava lühiannotatsioon: psühholoogiat õpetatakse kolmes astmes: bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõpe.

Psühholoogia bakalaureusekursuse mahuks on 160 AP ja see koosneb kolmest osast:

1) peaaine ehk psühholoogia põhikursus	93 AP
2) kõrvaleriala	40–50 AP
3) vabalt valitavad ained	17–27 AP

Kõrvalaineks on soovitatav võtta üks muu eriala keskastmes või kaks teist eriala alamastmes. Soovitatavad erialad: sotsioloogia, filosoofia, politoloogia, semiootika, sotsiaaltöö, pedagoogika, bioloogia. Psühholoogia põhikursus on jaotatud kolmeks astmeks: alam-, kesk- ja ülemastmeks. Alam- ja keskastme lõpetamise kohta annab psühholoogiaosakond tunnistuse. Ülemaste lõpet psühholoogia-bakalaureuse eksamiga, selle sooritanu saab bakalaureusekraadi (*Baccalaureus scientiarum*). Bakalaureusekursuse sisu on kirjeldatud raamatus "Ülevaade psühholoogiast" (Tartu 1993, 80 lk.)

I. Psühholoogia alamastme eesmärgiks on anda ülevaade psühholoogia põhimõistetest ja uurimisvaldkondadest.

II. Keskastme eesmärgiks on anda ülevaade psühholoogia peamistest teoreetilistest probleemidest. Samuti peab keskastme kursus tutvustama teadusliku uurimistöö printsiipe ja psühholoogi kutsetöö isearasusi.

III. Ülemastme eesmärgiks on süvendatud käsitluse loomine psühholoogiast ja iseseisva uurimistöö oskuste omandamine. Ülemastme kursus annab üldise ettevalmistuse, mis on vajalik tööks kutselise psühholoogina.

Psühholoogia magistriõpe koosneb magistriõpingutest (40 AP) ja magistritööst. Magistriõpingud lõpevad magistrieksamiga ja magistritöö kaitsmisega. Magistriõppe eesmärgiks on anda vajalikud teadmised psühholoogiliseks uurimistööks ja piisavad oskused tööks kutsetelise psühholoogina.

Doktoriõpe koosneb doktoriõpingutest (40 AP) ja doktoritööst. Doktoriõppe eesmärgiks on anda teadmised ja oskused, mis on vajalikud rahvusvahelistes ajakirjades publitseerimiskõlblike uurimistööde tegemiseks.

Õppeainete loetelu

Reeglina lõpevad kursused eksami ja praktikumid hindelise arvestusega.

Alamaste (18 AP)

1. Ülevaade psühholoogiast	9 AP
Tegevus ja tunnetus I	2,5 AP
Individuaalsed erinevused I	2 AP
Arengupühholoogia I	1,5 AP
Sotsiaalpsühholoogia I	1,5 AP
Kliiniline psühholoogia I	1,5 AP
2. Bioloogiline psühholoogia I (Närvisüsteemi anatoomia ja füsioloogia)	3 AP
3. Metodoloogia I	5 AP
Psühholoogia praktikum	2 AP
Statistika ja andmetöötlus	3 AP
4. Informaatika I	

Keskaste (18 + 30 AP)

1. Bioloogiline psühholoogia (geneetika) II	2 AP
2. Tegevus ja tunnetus II	4 AP
Tegevus	2 AP
Tunnetusprotsessid	2 AP
3. Individuaalsed erinevused II (Isiksusteooriad. Isiksuse uurimise meetodid)	4 AP
4. Arengupühholoogia II	2 AP
5. Sotsiaalpsühholoogia II	2 AP
6. Kliiniline psühholoogia II	2 AP
7. Rakenduspsühholoogia II	2 AP

8.	Metodoloogia II	
	Psühholoogia praktikum ja andmetöötlus	3 AP
9.	Valikained psühholoogiast	5 AP
10.	Seminaritöö	4 AP

Ülemaste (18 + 30 + 45 AP)

1.	Bioloogiline psühholoogia III	6 AP
	Neurokeemia	2 AP
	Neurofarmakoloogia	2 AP
	Neuropsühholoogia	2 AP
2.	Kliiniline psühholoogia (patopsühholoogia) III	2 AP
3.	Metodoloogia III	12 AP
	Psühholoogia uurimismeetodid	4 AP
	Teadusfilosoofia ja metodoloogia	2 AP
	Psühholoogia ajalugu	3 AP
	Psühholoogia lähiajalugu	3 AP
4.	Valikained psühholoogiast	10 AP
5.	Bakalaureuseseminar ja lõputöö	10 AP
6.	Bakalaureuseksam	5 AP

Magistriõpe (40 AP)

1.	Uurimistöö metodoloogia	2 AP
2.	Tänapäeva psühholoogia probleemid	3 AP
3.	Valikkursused	10 AP
4.	Eriseminarid	20 AP
5.	Magistriksam	5 AP

Doktoriõpe (40 AP)

1.	Valikkursused	5 AP
2.	Eriseminarid	25 AP
3.	Doktorieksam	10 AP

Antavate kraadide nimetused:

1. *Baccalaureus scientiarum BSs* ehk *Bachelor of Science (psychology)*
2. *Magister scientiarum MSc* ehk *Master of Science (psychology)*
3. *Doctor philosophiae Ph.D.* ehk *Doctor of Philosophy (psychology)*

3.7. VENE JA SLAAVI FILOLOOGIA OSAKOND

Kinnitatud vene ja slaavi filoloogia osakonna nõukogus 28. veebruaril 1992. a. ja 10. detsembril 1993. a.

Õppekava

Põhiõpingute plaan hõlmab 4 aastat ja koosneb 160 õppenädalast ning 31 eksamist. Ained jagunevad järgmiselt:

1. Kohustuslikud ained — 30 õppenädalat (õn.), 6 eksamit
2. Eriained:
  - a) üldained 30 õn., 8 eksamit
  - b) esimese — põhieriharu ained (üliõpilase valikul) 60 õn., 10 eksamit
  - c) teise eriharu ained (üliõpilase valikul) 20 õn., 5 eksamit.
3. Fakultatiivkursused või kolmanda eriala ained (üliõpilase valikul) 20 õn., 2 eksamit.

Vene filoloogia osakonnas on planeeritud järgmised eriharud:

Vene keel

Vene kirjandus

Slaavi filoloogia

Semiootika ja kulturoloogia

Poeetika ja tõlketeooria (alates 1995/96. õa.)

Kohustusliku tsükli ja põhiaained peavad üldjuhul olema sooritatud esimese 1,5–2 õppeaasta jooksul. Kolmandast semestrist alustatakse eriharuaainete õpetamist. Iga kitsama eriala õpetamine jaguneb kolmeks astmeks. Kolmas ja neljas õppeaasta on täielikult pühendatud erialaainete omandamisele. Stuudium lõpeb diplomitöö kaitsmise või riigieksamite sooritamisega.

Vene keele ja kirjanduse õpetaja kutse saamiseks on vajalik pedagoogiettevalmistus: loengud pedagoogikast ja psühholoogiast ning pedagoogiline praktika. Pedagoogiettevalmistuse etapp kestab õppeaasta ja on ette nähtud pärast 4-aastase põhiõppe lõpetamist. Õpetajaks ettevalmistamist korraldab TÜ Pedagoogikakeskus.

Pärast põhiõppe edukat lõpetamist on üliõpilasel võimalus jätkata filoloogihariduse täiendamist vene ja slaavi filoloogia osakonnas

veel 2–6 aasta jooksul: magistriõppes 2 aastat, doktoriõppes 4 aastat. Magistriõppesse asumiseks on vajalik teadusliku juhendaja soovitus ja vene ja slaavi filoloogia osakonna nõukogu otsus vastuvõtu kohta. Magistriõpe lõpeb magistriväitekirja kaitsmisega, doktoriõpe doktori-väitekirja kaitsmisega.

Kõigile osakonna üliõpilastele kohustuslikud üldained

1. Praktiline eesti keel (eesti õppekeelega keskkooli lõpetanutele — praktiline vene keel). Riigiksam	6 õn.
2. Eesti kirjandus ja kultuur (eesti õppekeelega keskkooli lõpetanutele asendatakse praktilise vene keelega). E	3 õn.
3. Eesti ajalugu (vene õppekeelega keskkooli lõpetanutele). E	1 õn.
4. Võõrkeel. AE	6 õn.
5. Ladina või kreeka keel. A	2 õn.
6. Lääne-Euroopa kirjanduse ajalugu (üldkursus). EE	8 õn.
7. Sissejuhatus kultuuriteooriasse. A	1 õn.
8. Sissejuhatus filosoofiasse. A	2 õn.
9. Kodukaitse. A	1 õn.
<hr/>	
6 eksamit 30 õn.	

Põhiained

1. Kirjandusteooria alused. E	3 õn.
2. Vene kirjanduse ajalugu (üldkursus). EE	11 õn.
3. Tänapäeva vene kirjandus. A	2 õn.
4. Keeleteooria alused. E	2 õn.
5. Tänapäeva vene keel (üldkursus). 3E, 1A	8 õn.
6. Vanaslaavi keel. E	2 õn.
7. Lingvistilise analüüsi alused. A	1 õn.
8. Sissejuhatus slaavi filoloogiasse. A	1 õn.
<hr/>	
8 eksamit 30 õn.	

ERIHARUD

VEENE KEEL

Alamaste

(Esimese ja teise eriala üliõpilastele)

1. Ajalooline grammatika. E	4 õn.
2. Etnolingvistika. A	2 õn.
3. Teksti lingvistika. A	2 õn.
4. Erikursus funktsionaalsest morfoloogiast. E	2 õn.
5. Erikursus leksikograafiast. A	1 õn.
6. Erikursus süntaksist (funktsionaalne aspekt). E (Teise eriala üliõpilastele). A	2 õn. 1 õn.
7. Erikursus keeleteadusest. E	2 õn.
8. Keelelise toimetamise alused. A	1 õn.
9. Valikkursused (erikursused valikul. Teise eriala üliõpilased võivad valida kõikide vene keele eriharud kesk- ja ülemastme ainete seast, v.a. eriseminarid). E	5 õn.

5/6 eksamit 21/20 õn.

Keskaste

(Esimese eriala üliõpilastele)

1. Proseminar (kursusetööga). A	6 õn.
2. Arvuti kasutamine lingvistikas. A	2 õn.
3. Kirja teooria ja ajalugu. E	2 õn.
4. Funktsionaalne stilistika. A	2 õn.
5. Keelepragmatika. E	2 õn.
6. Erikursus fraseoloogiast ja leksikoloogiast. A	2 õn.

---

2 eksamit 16 õn.

Ülemaste

(Esimese eriala üliõpilastele)

1. Eriseminar (kursusetööga). A	6 õn.
2. Vene kirjakeele ajalugu. A	2 õn.
3. Psühholingvistika. E	2 õn.
4. Kontrastiivne grammatika. E	2 õn.
5. Semasioloogia. A	2 õn.
6. Postseminar	1 õn.
7. Diplomitöö (diplomieelse praktikaga)	8 õn.

---

2 eksamit 23 õn.

VEENE KIRJANDUS

Alamaste

(Esimese ja teise eriala üliõpilastele)

1. Erikursus vanavene ja XVIII saj. vene kirjandusest. A	2 õn.
2. Erikursus 19. saj. vene kirjandusest. E	2 õn.
3. Erikursus 20. saj. vene kirjandusest. E	2 õn.
4. Erikursus tänapäeva vene kirjandusest. A	2 õn.
5. Ilukirjandusliku teksti analüüs. E	2 õn.
6. Venemaa ajalugu. E (Teise eriala üliõpilastele A)	3 õn. 2 õn.
7. Erikursus 20. saj. maailmakirjandusest. A	2 õn.
8. Valikkursused (erikursus valikul. Teise eriala üliõpilased võivad valida kõikide vene kirjanduse eriharu kesk- ja ülemastme ainete seast, v.a. eriseminarid). EE	5 õn.

5/6 eksamit 20/21 õn.

Keskaste

(Esimese eriala üliõpilastele)

1. Proseminar (kursusetöoga). A	6 õn.
2. Sissejuhatus allikaõpetusse. A	1 õn.
3. Vene rahvaluule. E	2 õn.
4. Vene värsiõpetus. E	2 õn.
5. Erikursused maailmakirjandusest. 2A	4 õn.

---

2 eksamit 16 õn.

Ülemaste

(Esimese eriala üliõpilastele)

1. Eriseminar (kursusetöoga). A	6 õn.
2. Erikursus maailmakirjandusest. A	2 õn.
3. Retoorika ja stilistika. E	2 õn.
4. Vene kirjanduskriitika ajalugu. E	3 õn.
5. Postseminar. A	1 õn.
6. Diplomitöö (diplomieelse praktikaga)	8 õn.

---

2 eksamit 23 õn.

SLAAVI FILOLOOGIA

Alamaste

(Esimese ja teise eriala üliõpilastele)

1. Üks slaavi keel põhikeelena. AE	7 õn.
2. Sissejuhatus erialasse. A	1 õn.
3. Referaat slavistikast. A	1 õn.
4. Vastava keele maa kirjanduse ajalugu. E	3 õn.
5. Ülevaatekursus slaavi kirjandusest. AE	4 õn.
6. Õpitava slaavi keele ajalugu. E	2 õn.
7. Erikursus. E	2 õn.

---

5 eksamit 20 õn.

Keskaste

(Esimese eriala üliõpilastele)

1. Proseminar (kursusetööga). A	6 õn.
2. Üks slaavi keel. AE	7 õn.
3. Teine slaavi keel. E	2 õn.
4. Valikkursus. A	2 õn.
5. Praktika õpitava keele maal (või tõlkepraktika). A	2 õn.

---

2 eksamit 19 õn.

Ülemaste

(Esimese eriala üliõpilastele)

1. Eriseminar (kursusetööga). A	6 õn.
2. Üks slaavi keel. E	4 õn.
3. Teine slaavi keel. E	2 õn.
4. Slaavi keelte võrdlev grammatika. E	1 õn.
5. Diplomitöö (diplomeelse praktikaga)	8 õn.

---

3 eksamit 21 õn.

SEMIOOTIKA JA KULTUURITEOORIA OSAKOND

Õppekava

Üldised nõuded

Semiootika bakalaureusekursus koosneb neljast osast:

1. Semiootika ja kultuuriteooria põhikursus 100 AP
2. Kõrvalaine 50 AP

Kõrvalaineks võib olla kaks muud eriala alamastmes või üks muu eriala keskastmes. Soovitavad kõrvalerialad: sotsioloogia, filosoofia, politoloogia, sotsiaaltöö, pedagoogika, psühholoogia.

3. Kohustuslikud üldained 3 AP
    - a) informaatika (1)
    - b) teadusliku uurimistöö alused (2)
  4. Kohustuslikud valikained (neist 5 õn. võivad olla keeled) 7 AP
- Kokku: 160 AP

Semiootika ja kultuuriteooria kursus koosneb kolmest astmest: alam-, kesk- ja ülemaste. Alam- ja keskastme lõpetamise kohta annab semiootika osakond vastava tunnistuse. Ülemaste lõpeb bakalaureuseksamiga ja selle sooritanu pälvib semiootika-bakalaureuse kraadi.

Semiootika alamastme (15) eesmärk on anda ülevaade semiootika põhimõistest ja uurimisvaldkondadest.

Semiootika keskastme (60) eesmärk on anda ülevaade semiootika ja kultuuriteooria peamistest teoreetilistest probleemidest ja teooriatest. Samuti peab keskastme kursus tutvustama teadusliku uurimistöö printsiipe.

Semiootika ülemastme (25) eesmärk on süvendatud käsituse loomine semiootikast ja iseseisva uurimistöö oskuste arendamine. Samuti peab ülemastme kursus andma üldise ettevaimistuse tööks kutselise semiootiku ja kulturoloogina.

Alamaste (15)

1. Sissejuhatus kultuuriteooriasse	S	2 AP
2. Sissejuhatus semiootikasse	S	2 AP
3. Semiootika ajalugu I	S	2 AP
4. Kultuurilugu I	S	3 AP
5. Semiootika praktikum	S	2 AP
6. Kultuurilugu II	K	3 AP
7. Erikursus või biosemiootika	K	1 AP

Keskaste (60)*

1. Semiootika ajalugu II	K	2
2. Kultuuritüpoloogia ja <i>cross-cultural studies</i>	K	1 AP
3. Kultuurisemiootika	K	2 AP
4. Rahvuskultuuri blokk	S+K	20 AP
a) angloameerika (8)		
b) eesti (6)		
c) vene (6)		
5. Usuteaduse blokk	S+K	8 AP
a) VT sissejuhatus		
b) UT sissejuhatus		
c) UT kirjade eksegees		
d) Gen. 1.-12. eksegees		
e) Kristlik eetika		
6. Psühholoogia blokk	S+K	6 AP
a) sotsiaalpsühholoogia (4)		
b) isiksuse teooriad (1)		
c) keskkonnapsühholoogia (1)		
7. Sotsiaaltöö blokk	S+K	3 AP
8. Kursusetööd (2) ja eriseminar (2)	S+K	4 AP
9. Erikursused	S+K	4 AP

Ülemaste (25)

1. Politoloogia	S	3 AP
2. Tänapäevane kultuur ja ühiskond	S	3 AP
3. Bakalaureuseseminar ja uurimistöö	S+K	10 AP
4. Bakalaureuseeksam	K	5 AP
5. Erikursused	S	4 AP

Magistriõpe (20)

1. Teadusfilosoofia ja metodoloogia	S	2 AP
2. Aktuaalsed probleemid valitud valdkondadest	K	3 AP
3. Magistriseminar		5 AP
4. Valikkursused		10 AP

* Vastavalt soovile on keskastmes võimalik vähendada psühholoogia, sotsiaaltöö, filosoofia või usuteaduse bloki osa ning asendada see mõne muu kõrvalainega.

СЕМИОТИКА И КУЛЬТУРОЛОГИЯ

Первая ступень (23)

1. Введение в семиотику	О	2 ун. Э
2. История семиотики I	В	1 ун.
3. Семиотика культуры	В	2 ун. Э
4. Информатика	О	1 ун. Э
5. Спецкурсы	О + В	6 ун. Э, Э
6. Понимание текста культуры	О + В	3 ун. Э
7. История культуры	О	2 ун. Э
8. Просеминар	О + В	6 ун. Э

Вторая ступень (19)

1. Спецсеминар (с курсовой работой)	О + В	6 ун. Э
2. История семиотики II	О	1 ун. Э
3. Логика и методология науки	О	1 ун. Э
4. История культуры II	В	2 ун. Э
5. Спецкурсы	О + В	2 ун. Э, Э
6. Философия XX	О	3 ун. Э
7. Семиотика бытового поведения	В	2 ун. Э
8. Русская мысль	В	2 ун. Э

Третья ступень (21)

1. Спецсеминар (с курсовой работой)	О + В	6 ун. Э
2. Русская историография	О	3 ун. Э, Э
3. Спецкурс по специализации	О	2 ун. Э
4. Курс по выбору	О	2 ун. Э
5. Дипломная работа	В	8 ун.

Магистерская ступень (20)

1. Философия и методология науки	О	2 ун.
2. Актуальные проблемы выбранной области исследования	В	3 ун.
3. Магистерский семинар		5 ун.
4. Спецкурсы		10 ун.

О = осенний семестр

В = весенний семестр

ун. = учебная неделя

Э = экзамен

З = зачет

3.8. ŽURNALISTIKA OSAKOND

Kinnitatud žurnalistika osakonna
nõukogus 17. mail 1994. a.

Õppekava

Ülikooli nimi: Tartu Ülikool

Teaduskond: filosoofia

Õppekava nimetus eesti keeles: žurnalistika

Õppekava nimetus inglise keeles: *journalism*

Nominaalse õppeaja kestus aastates: 4 + 2 + 4

Õppekava lühiannotatsioon: žurnalistikat õpetatakse kolmes astmes: bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõpe.

Žurnalistika bakalaureusekursuse mahuks on 160 AP ja see koosneb kolmest osast:

1) peaaaine — žurnalistika põhikursus	90 AP
2) kohustuslikud kõrvalained	40 AP
3) vabalt valitavad ained	30 AP

Žurnalistika põhikursus on jaotatud kolmeks astmeks: alam-, kesk- ja ülemastmeks. Alamaste (25 AP) on võimalik läbida I õppeaasta jooksul, keskaste (30 AP) II õppeaasta jooksul, ülemaste (35 AP) III ja IV õppeaasta jooksul.

Alamastme sihiks on anda ülevaade massikommunikatsiooni-protsessi ja ajakirjandussüsteemi põhialustest ning praktilisi oskusi tööks ajakirjanduses. Keskastmes jätkatakse praktiliste oskuste kujundamist, antakse ülevaade ajakirjanduse ajaloost, välisajakirjandusest, ajakirjandust reguleerivatest seadustest. Ülemastmes toimuvad süvendatud õpingud ja spetsialiseerumine, samuti põhiline osa ajakirjanikutöös vajalikust teoreetilisest ettevalmistusest.

Esimesel kahel õppeaastal on kogu õppetöö kohustuslik (alam- ja keskastme ulatuses — 55 AP erialaaineid ja 25 AP ulatuses kohustuslikke kõrvalaineid, millest keeled moodustavad 20 AP). Kolmandal ja neljandal õppeaastal on suur osa vabalt valitud õppeainetel, neid saab valida 30 ainepunkti ulatuses. Vähemalt 10 ainepunkti ulatuses organiseerib igal aastal õppetööd valikainetes ka žurnalistika osakond.

Ülikooli lõpetamiseks on vaja peale õppekavas ettenähtud eksamite ja arvestuste ning 30 ainepunkti kogumise vabalt valitud ainetes sooritada lõpueksam žurnalistikas ja edukalt kaitsta uurimuslik bakalaureusetöö.

Õppeainete loetelu

Peaaine: žurnalistika

Alamaste (25 AP)

1. Sissejuhatus massikommunikatsiooni	2 AP
2. Kommunikatsioonivahendite ajalugu	2 AP
3. Eesti ajakirjanduse süsteem	1 AP
4. Toimetuse töökorraldus	2 AP
5. Uudis ajakirjanduses	6 AP
6. Televisiooni algkursus	4 AP
7. Raadio algkursus	3 AP
8. Informaatika algkursus	2 AP
9. Kõnetehnika	1 AP
10. Seminaritöö	2 AP

Keskaste (30 AP)

11. <i>Feature</i>	2 AP
12. Juhtkiri	2 AP
13. Stilistika	3 AP
14. Televisiooni jätkukursus	3 AP
15. Raadio jätkukursus	2 AP
16. Ajakirjaniku tööprotsess	1 AP
17. Ajakirjanduse õiguslik regulatsioon	2 AP
18. Eesti ajakirjanduse ajalugu	3 AP
19. Ida-Euroopa ajakirjanduse ajalugu	2 AP
20. Välisajakirjandus	3 AP
21. Informaatika jätkukursus	1 AP
22. Kursusetöö	3 AP
23. Praktika	3 AP

Ülemaste (35 AP)

24. Uuriv ajakirjandus	2 AP
25. Ajakirjandusmeisterlikkus	2 AP
26. Välis-eesti ajakirjandus	2 AP
27. Avaliku arvamuse teooria	2 AP
28. Mõjustamispsühholoogia	2 AP
29. Eesti massiteabevahendite auditoorium	2 AP
30. Massikommunikatsiooni teooriad	3 AP
31. 2 praktikat	6 AP
32. Kursusetöö	3 AP
33. Lõpueksam žurnalistikas	3 AP
34. Bakalaureusetöö	8 AP

Kohustuslikud kõrvalained (40 AP)

1. Inglise või saksa keel edasijõudnutele	8 AP
2. Vene keel	4 AP
3. Võõrkeel algajatele	4 AP
4. Eesti keel	4 AP
5. Eesti ajalugu	2 AP
6. Teadustöö alused	1 AP
7. Eesti kultuuriloo allikad	1 AP
8. Eesti kultuurilugu	4 AP
9. Sotsiaalpsühholoogia	2 AP
10. Majanduse alused	2 AP
11. Õiguse alused	2 AP
12. Politoloogia	2 AP
13. Filosoofia	4 AP

KESKUSTE ÕPPEKAVAD

4.1. KULTUURIKESKUS

1. Üldpõhimõtted

Tartu Ülikooli kultuurikeskuses on võimalik õppida maalikunsti, rahvakunsti ja kultuuri. Kultuuri ja rahvakunsti on võimalik õppida alam- ja keskastmel, mis võib olla eelduseks vastavalt kultuuriloo ja käsitööõpetaja lisaeriala taotlemisel. Maalikunsti on võimalik õppida nii alam-, kesk- kui ka ülemastmel.

Alamaste kestab 15 õn., keskaste 15+20 õn. ja ülemaste 80–100 õn.

Kõik kultuuriõpingute alam- ja keskastmel loetavad kursused on vaadeldavad ka valikkursustena ja nad on avatud kõikidele Tartu Ülikooli üliõpilastele.

2. Õppekavad

KULTUURIÕPINGUTE ÕPPEKAVA

Alamaste (15 õn.)

1. Maailmakultuurid	KuK-1 2 õn. A
2. Kultuurisotsioloogia	KuK-1 2 õn. E
3. Kultuuriantropoloogia	KuK-1 2 õn. E
4. Kunstiajalugu	KuK-1 2 õn. E
5. Muusikaajalugu	KuK-1 2 õn. E
6. Eesti kultuuriloo allikad	KuK-1 2 õn. A
7. Eesti vanem kultuurilugu	KuK-1 3 õn. E

Keskaste (20 õn.)

1. Rahvausund ja tavand	KuK-2 2 õn. E
2. Ornamendi stiilide ajalugu	KuK(FT:AJ)-2 2 õn. E
3. Teatriaialugu	KuK-2 3 õn. A
4. Maailma filmikunsti ajalugu	KuK-2 3 õn. E
5. Eesti filmi ajalugu	KuK-2 2 õn. A
6. Müüdid ja riitused antropoloogias	KuK-2 2 õn. A

7. Esinemisõpetus	KuK(FT:AJ)-2 2 õn. A
8. Seminaritöö	KuK-2 1 õn. A
9. Praktikum ERM-is	KuK-2 1 õn. A
10. Õppekäigud	KuK-2 2 õn. A

RAHVAKUNSTI ÕPPEKAVA

Alamaste (15 õn.)

1. Etnograafia	KuK-1 2 õn. E
2. Rahvausund ja tavand	KuK-1 2 õn. E
3. Rahvuslik tekstiiliõpetus	KuK-1 4 õn. E
4. Käsitöö õpetamise meetodika	KuK-1 2 õn. A
5. Kompositsiooni alused	KuK-1 1,5 õn. A
6. Ruumikujundus	KuK-1 0,5 õn. A
7. Värvioõpetus	KuK-1 1,5 õn. A
8. Materjaliõpetus	KuK-1 0,5 õn. A
9. Kodumajandus	KuK-1 1 õn. A

Keskaste (20 õn.)

1. Toitlustamise praktikum	KuK-2 2 õn. A
2. Käsitöö	KuK-2 12 õn. E
Silmuskudumine	3 õn. A
Kangakudumine	2 õn. A
Tekstiilirükk	1 õn. A
Tikkimine	1,5 õn. A
Piiutamine	1,5 õn. A
Gobelään	2 õn. A
Lapitehnika	1 õn. A
3. Rahvakultuuri praktikum	KuK-2 2 õn. A
4. Õppekäigud	KuK-2 2 õn. A
5. Koolipraktika	KuK-2 2 õn. A

MAALIKUNSTI ERIALA ÕPPEKAVA

Maali eriala üldstudiumi maht on 160 õn. See jaguneb pea- ja kõrvalaineteks. Peaaine maht on 147 õn. See jaguneb järgmiselt:

üldained 10 õn.

alamaste 18 õn.

keskaste 64 õn.

ülemaste 55 õn.

Lisaks peaainetele võib õppida veel 13 õn. ulatuses kõrvalaineid, sh. keeli.

Üldained (10 õn.)

Sissejuhatus filosoofiasse	FL 0 2 õn. E
Sissejuhatus esteetikasse	FL 0 1 õn. E
Sissejuhatus eetikateooriasse	FL 0 2 õn. E
Sissejuhatus psühholoogiasse	PS 0 3 õn. E
Kultuuriantropoloogia või rahvausund ja tavand	KuK 0 2 õn. E

Alamaste (18 õn.)

1. Maal I	KuK 1 5 õn. E
2. Joonistamine I	KuK 1 10 õn. E
3. Kompositsiooni ja värvusõpetuse alused	KuK 1 3 õn. E

Keskaste (64 õn.)

1. Maal II	KuK 2 15 õn. E
2. Õppepraktika	KuK 2 2 õn. E
3. Joonistamine II	KuK 2 10 õn. E
4. Plastiline anatoomia	KuK 2 12 õn. E
5. Kunstiajalugu	KuK 2 10 õn. E
6. Kompositsioon	KuK 2 7 õn. E
7. Erialane valikaine (graafika või skulptuur)	KuK 2 4 õn. A
8. Arvutiõpetus	KuK 2 4 õn. A

Ülemaste (55 õn.)

1. Maal III	KuK 3 20 õn. E
2. Joonistamine III	KuK 3 10 õn. E
3. Arvutigraafika- ja disain	KuK 3 4 õn. E
4. Diplomitöö	KuK 3 20 õn. E
5. Õppepraktika	KuK 3 1 õn. A

4.2. PEDAGOOGIKAKESKUS

1. Üldsätted

Õpetaja kutse saamiseks Tartu Ülikoolis on kaks võimalust: kutse omandatakse pärast eriala põhistuudiumi või samaaegselt eriala põhiõpingutega. Esimesel juhul järgneb diplomi saamisele (ettevalmistus erialal 160 õn.) õpetaja kutse omandamine (40 õn.). Teisel juhul algab professionaalne pedagoogiline ettevalmistus stuudiumi sees ning ülikooli diplom erialal ja õpetaja kutsetunnistus saadakse üheaegselt (200 õn.).

Tartu Ülikoolis erialase ülikoolihariduse ja pedagoogilise ettevalmistuse saanud õpetaja on orienteeritud tööks keskkooli vanemas astmes ja gümnaasiumis, töötada võib ka põhikoolis.

Perspektiivis on võimalik ka Tartu Ülikoolis saada põhikooli-õpetajaks. Õpetaja kutse omandamine kuni kolme aine õpetamiseks kestab sel juhul 160 õn., s.o. nelja aasta jooksul. Ettevalmistuses eristatakse 3 põhivaldkonda: loodusteadused, humanitaaria ja sotsiaalteadused. Võimalikud kombinatsioonid sõltuvad ülikooli võimalustest ja üliõpilaste eelistustest, mis võivad tuleneda ka tööturu nõudmistest. Ka põhikooliõpetaja õppekava läbinul jääb võimalus täiendava õppetöö (40 õn.) läbimisel saada gümnaasiumiõpetaja kutse mõnes valitud aines.

2. Pedagoogilise põhitsükli ülesanded:

a) anda üliõpilasele üldpilt kasvatusteadusest ja põhilistest kasvatuse käsitlustest ajaloos ning filosoofia koolkondades, algteadmised haridussotsioloogiast, sotsiaal- ja arengusühholoogiast, ülddidaktikast, võrdlevast pedagoogikast ja koolikorraldusest, samuti eripedagoogikast;

b) tagada kindlustunne tööks õpilastega, kujundades individuaalse tööstiili ja adekvaatse enesetunnetuse ning pideva enesetäiendamise vajaduse;

c) kujundada noores õpetajas soov ja valmisolek innovatsiooniliseks tööks nii oma ainevallas kui ka hariduses laiemalt;

d) suunata tulevast õpetajat tajuma oma elukutset spetsiifilispedagoogiliselt ja suhtuma kriitiliselt oma töösse;

e) rajada alus ettevalmistusele, mis ei kohane vaid praeguse kooliga ega hetke ühiskonnaga, vaid õpetaja rolli avatusega ja tema pidevalt muutuva funktsiooniga.

3. Õppekava

Õppekava koostamisel on lähtutud ülikoolihariduse terviklikkusest, kus ettevalmistuse eri osad eeldavad üksteist ja seonduvad omavahel.

Õppekava üldmaht on 40 õppenädalat. Pedagoogiline praktika moodustab sellest 10 õppenädalat, kohustusliku pedagoogika ja psühholoogia osa kuni 8 õppenädalat. Ülejäänud osas (14 õppenädalat) valib üliõpilane ise õppeained pedagoogika, psühholoogia ja eriala didaktika valikainete hulgast.

Pedagoogikatsükklisse kuuluvad:

1. Kasvatusteooria (õpilase areng ja kasvatus)	PK 2	AP E
2. Ülddidaktika	PK 1,5	AP E
3. Hariduskorraldus eri maades	PK 0,5	AP A
4. Haridusfilosoofia	PK 1,5	AP E
5. Haridussotsioloogia ja hariduspoliitika	PK 1	AP A
6. Õppekava koostamise alused	PK 0,5	AP A
7. Kooli ajalugu	PK 1	AP A

Õppevormideks on loengud, seminarid ja praktikumid. Loengute mahu määravad õppejõud ja see võib olla aineti erinev ning sõltub oluliselt õppekirjanduse olemasolust.

5. AKADEEMILINE KALENDER 1994/95

Õppeaasta akadeemiline kalender filosoofiateaduskonnas ühtib
ülikoolis üldkehtivaga. Akadeemiline kalender sätestab järgmist:

Õppeaasta algus	29.08.94
Jõuluaheaeg	19.12.94 kuni 01.01.95
Sügissemestri arvestuslik lõpp	31.01.95
Kevadsemestri algus	06.02.95
Kevadsemestri arvestuslik lõpp	30.06.95

SISUKORD

Sissejuhatus	3
1. Õppetöö korraldus filosoofiateaduskonnas	5
2. Mõned meeldetuletused asjaajamise hõlbustamiseks	10
3. Osakondade õppekavad. Kasutamisujuhised	12
3.1. Ajaloo osakond	14
Eesti ajalugu	16
Üldajalugu	17
Lähiajalugu	18
Arheoloogia	19
Arhiivindus	20
Etnoloogia	21
Ajaloõpetajate koolitus	22
Pedagoogika ja psühholoogia	23
3.2. Eesti filoloogia osakond	25
Eesti keele eriharu	27
Eesti kirjanduse eriharu	28
Teatriteaduse eriharu	29
Eesti ja võrdleva rahvaluule eriharu	30
Soome-ugri keelte eriharu	31
Ungari keele ja kirjanduse eriharu	32
Soome keele ja kirjanduse eriharu	33
3.3. Eripedagoogika osakond	34
Hälvikupedagoogika	37
Logopeedia	39
3.4. Filosoofia osakond	40
3.5. Germaani-romaani filoloogia osakond	46

Inglise filoloogia	46
Saksa filoloogia peaaigena	50
Saksa filoloogia kõrvalainena	52
Prantsuse filoloogia	55
Klassikaline filoloogia	58
Hispaania filoloogia	64
Rootsi filoloogia	67
Taani/Norra filoloogia	72
3.6. Psühholoogia osakond	74
3.7. Vene ja slaavi filoloogia osakond	77
Vene keel	79
Vene kirjandus	80
Slaavi filoloogia	81
Semiootika ja kultuuriteooria osakond	82
Семиотика и культурология	85
3.8. Žurnalistika osakond	87
4. Keskuste õppekavad	90
4.1. Kultuurikeskus	90
Kultuuriõpingute õppekavad	90
Rahvakunsti õppekava	91
Maalikunsti eriala	92
4.2. Pedagoogikakeskus	94
5. Akadeemiline kalender 1994/1995	96